

วารสารศิลปศาสตร์และการศึกษา Journal of Liberal Arts and Education

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2568)

Volume 1, No 1 (January-April 2025)

2025

061-5096-592

pimparit.t1107@gmail.com

173/1 Phahonyothin Rd., Chomphu
Subdistrict, Mueang Lampang District,
Lampang 521005

วารสารศิลปศาสตร์และการศึกษา

(Journal of Liberal Arts and Education) JLAE

วิทยาลัยอินเตอร์เทคโนโลยี

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและผลงานวิจัย ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่และเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นตลอดจนประสบการณ์ให้แก่บัณฑิตในสถาบันการศึกษา คณาจารย์ นักวิจัย โดยมีขอบเขตครอบคลุมสาขาที่เกี่ยวข้องกับด้านศิลปศาสตร์และการศึกษา ได้แก่ด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ การบริหารการศึกษา หลักสูตรและการสอน พลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬา และสหวิทยาการ รัฐประศาสนศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี การแสดง และวัฒนธรรม ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

เจ้าของ

คณะศิลปศาสตร์และการศึกษา วิทยาลัยอินเตอร์เทคโนโลยี

บรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.พิมพฤทธิ์ เทียงภักดิ์ วิทยาลัยอินเตอร์เทคโนโลยี

คณะศิลปศาสตร์และการศึกษา วิทยาลัยอินเตอร์เทคโนโลยี

กำหนดการเผยแพร่ 3 ฉบับต่อปี (ราย 4 เดือน) ดังนี้

ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน)

ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม)

ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม)

การเผยแพร่

เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์วารสารศิลปศาสตร์และการศึกษา วิทยาลัยอินเตอร์เทคโนโลยี (Thaijo)

สถานที่ติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสารศิลปศาสตร์และการศึกษา (Journal of Liberal Arts and Education (JLAE) คณะศิลปศาสตร์และการศึกษา วิทยาลัยอินเตอร์เทคโนโลยี 173/1 ถ. พหลโยธิน ตำบล ชมพู อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง 52100

Dr.Pimparit Tiangpak Phone +6615096592

Email: pimparit.t1107@gmail.com

1.บทความวิจัย บทความวิชาการ ตลอดจนผลงานทางวิชาการทุกเรื่องที่ดีมีคุณค่าในวารสารศิลปศาสตร์และการศึกษา วิทยาลัยอินเตอร์เทคโนโลยี ได้รับการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง

จำนวน 3 ท่าน โดยประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดลักษณะ double blind review ผลการพิจารณาจากกองบรรณาธิการถือเป็นที่สุด

2.ข้อความ และข้อคิดเห็นใดๆ ในวารสารเป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน กองบรรณาธิการและคณะศิลปศาสตร์และการศึกษาไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วยและมีใช้ความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการและคณะศิลปศาสตร์และการศึกษา

3.กองบรรณาธิการไม่สงวนสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ขอให้อ้างอิงแสดงที่มา

4.ลิขสิทธิ์บทความเป็นของคณะศิลปศาสตร์และการศึกษา วิทยาลัยอินเตอร์เทคคำปาง และของผู้เขียน ซึ่งได้รับการสงวนสิทธิ์ตามกฎหมายการตีพิมพ์ซ้ำต้องได้รับอนุญาตจากผู้เขียนก่อน

บทบรรณาธิการ

วารสารศิลปศาสตร์และการศึกษา วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง มุ่งมั่นที่จะเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อสังคม ดังนั้นกองบรรณาธิการจึงให้ความสำคัญกับการเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการ ที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งผ่านการคัดเลือกและพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาของบทความนั้นๆ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งทางวิชาการ และสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ ให้แก่นักวิจัย อาจารย์ นิสิตนักศึกษา ตลอดจนผู้สนใจใช้ผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่องวารสารฉบับนี้เป็นปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2568) ประกอบด้วยบทความวิจัยจำนวน 7 เรื่อง ดังนี้

- 1) การบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
- 2) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1
- 3) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1
- 4) การศึกษาและเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
- 5) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับสมรรถนะทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1
- 6) ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1
- 7) แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความจะเป็นประโยชน์ต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักวิจัย นักวิชาการและผู้อ่านทุกท่าน และมีส่วนร่วมในการต่อยอดความคิดแก้ไขปัญหาหรือต่อยอดการผลิตนวัตกรรมใหม่ๆ สู่เศรษฐกิจและสังคมไทยเพิ่มมากขึ้น กองบรรณาธิการขอขอบคุณสำหรับการสนับสนุนด้วยดีเสมอมา จากทั้งผู้เขียนบทความและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ช่วยพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะเพื่อความสะดวกของบทความ รวมถึงผู้อ่านทุกท่านที่ได้ติดตามวารสารมาโดยตลอด กองบรรณาธิการจะพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของวารสารให้เป็นที่น่าเชื่อถือและยอมรับในวงวิชาการอย่างต่อเนื่อง และยินดีรับข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงวารสารให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไปบรรณาธิการ

บรรณาธิการ
27 April, 2025

สารบัญ

บทความวิจัย/บทความวิชาการ	หน้า
วารสารศิลปศาสตร์และการศึกษา (Journal of Liberal Arts and Education) JLAE	A
วัตถุประสงค์	A
เจ้าของ	A
บรรณาธิการ	A
กำหนดการเผยแพร่	B
การเผยแพร่	B
สถานที่ติดต่อ	B
บทบรรณาธิการ	D
สารบัญ	E
1.การบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 1	1-12
The Administration that Affect the Effectiveness of Educational Institutions Under the Office of the Secondary Education Service Area Bangkok Area 1 <u>Pimparit Tiangpak, pronpitcha Ajnukarnsorak</u>	
2.ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1	13-26
The Administrative skills of School Administrators under Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational office Area1. <u>Suchat Pan-aue, Pattamon Rauengwittayawut</u>	
3.ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1	27-41
Academic Leadership of The School Administrators Under The Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 1. <u>Pimporn Massiri, Sakorn Mahahing, Pimparit Tiangpak</u>	

สารบัญ (ต่อ)

บทความวิจัย/บทความวิชาการ	หน้า
4.การศึกษาและเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์	42-55
A Study and Comparison of Learning Organization of Schools the Secondary Educational Service Area Office Surin	
Sawitree Bunnan, Manoon Pethmekaeuw, Arunwan Kaewkaemsaue, Prayoon Arsanam	
5.ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับสมรรถนะทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1	56-69
The Relationship between Transformational Leadership and Academic Performance of school Administrators Srinakarin Network under the Phatthalung Primary Education Service Office Area 1. Nongnuch Sangchin, pimparit Tiangpak	
6.ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1	70-84
The relationship between Emotional intelligence With school-based administration of school administrators in educational expansion schools Under the Rayong Primary Education Office of Area 1. Mukda Sararit, Pimparit Tiangpak	
7.แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ	85-102
Guidelines for the use of information technology in academic administration. Of schools under the Chaiyaphum Provincial Administrative Organization	
Nath Boonwasana, Sarinee Meecharern	

การบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

The Administration that Affect the Effectiveness of Educational Institutions Under the Office of the Secondary Education Service Area Bangkok Area 1

พิมพฤติ เทียงภักดี¹, พรพิชชา อัจนุกาสมรค์²

Pimparit Tiangpak¹, pronpitcha Ajnukarnsorak²

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม ประเทศไทย¹

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยอินเตอร์เทคโนโลยีลำปาง ประเทศไทย²

Master of Education Program, Siam Technology College, Thailand¹,

Master of Education Program, Lampang Intertech College, Thailand²

Received: April 4, 2025 Revised: April. 15, 2025 Accepted: April. 25, 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Spurway Research) การบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษา ระดับการบริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 2) เพื่อศึกษาระดับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 3) ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 1 และ 4) ศึกษาการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 1 ตัวอย่างใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2563 โดยใช้ตารางการกำหนดขนาดกลุ่ม ตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน จำนวน 379 คน จากจำนวน 6,305 คน จำนวน 76 โรงเรียน กำหนดสัดส่วน โดยคำนวณเทียบบัญญัติไตรยางค์ จำแนกตามโรงเรียน จากนั้นใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหาร ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment

correlation Coefficient) วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหาร กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก 2) การบริหารโดยรวมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) การบริหารสถานศึกษา 2 คือ ลักษณะของบุคคลในองค์กร ลักษณะของสภาพแวดล้อม สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.772 มีค่าประสิทธิภาพในการพยากรณ์ (R^2) ในภาพรวมเท่ากับ 0.597 ค่าความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน (S.E.est) เท่ากับ 0.337 สามารถร่วมการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ร้อยละ 59.70 โดยการบริหารทั้ง 2 ด้าน มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) เท่ากับ 1.052, 0.490, 0.202 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.572, 0.225 ตามลำดับและมีค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) เท่ากับ 1.052 สามารถเขียนเป็นสมการถดถอยพหุคูณในคะแนนดิบ $Y = 1.052 + .490X_3 + .202X_2$ และสมการถดถอยพหุคูณในคะแนนมาตรฐาน $Z_y = .572X_3 + .225X_2$

คำสำคัญ: การบริหาร, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา, ประสิทธิผลของสถานศึกษา

Abstract

This Research was a survey research the administration that affect the effectiveness of Educational Institutions under the Office of the Secondary Education Service Area Bangkok Area 1. The Objectives of this Research were 1) Study the level of management style Under the Office of the Secondary Education Service Area Bangkok Area 1, 2) To study the level of effectiveness of educational institutions, 3) To study the relationship between Management model and school Effectiveness under the Office of the Secondary Education Service Area Bangkok Area 1 and 4) Study the administrative model that affects the effectiveness of the school Under the Office of the Secondary Education Service Area Bangkok Area 1. Examples used in this research study were teachers Under the Office of the Secondary Education Service Area Bangkok Area 1 Academic Year 2020 using the sample size tables of Crazy and Morgan. The total number of 379 people out of 6,305 people. 76 Schools determine the proportion by calculating the kidney limbs. Classified by school. Then use a simple sampling. The research instrument was a 5-level estimation scale questionnaire. Part 1 was an Administrative model questionnaire. Part 2 was a questionnaire about the effectiveness of the school. Under the Office of the Secondary Education Service Area Bangkok Area 1. With confidence equal to 0.98

the statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation. And the Pearson correlation coefficient Stepwise multiple regression analysis.

The research results were found that. 1) The Administration under the Office of the Secondary Education Service Area Bangkok Area 1 Overall and each aspect was at a high level ($\bar{x}=3.93$). 2) The effectiveness of educational institutions Under the Office of the Secondary Education Service Area Bangkok Area 1 The overall average was at a high level ($\bar{x}=3.76$). and 3) The Overall Administrative style was related to the effectiveness of the educational institution Under the Office of the Secondary Education Service Area Bangkok Area 1. With statistical significance at the .05 level. 3. 2 forms of educational institution administration were form of the person in the organization Form of the environment able to predict the effectiveness of the educational institution Under the Office of the Education Area with statistical significance at the .05 level. With multiple correlation coefficients (R) Equals 0.772 and has an overall forecasting efficiency (R^2) of 0.597. Standard tolerance (S.E.est) was 0.337. was able to participate in the assessment of the effectiveness of the educational institution affiliated with the Office of the Educational Service Area 59.70% by the management model on both sides. The coefficients of the predictors in raw scores (b) were 1.052, 0.490, 0.202, respectively. And a constant value of the forecast equation in raw score (b) is 1.052. It can be written as multiple regression equations in raw score were $Y = 1.052 + .490X_3 + .202 X_2$. And multiple regression equations in standard score were $Z_y = .572X_3 + .225X_2$.

Key word : The Administration, the Educational service area office, the Effectiveness of the Educational institution.

บทนำ

การบริหารสถานศึกษาปัจจุบันต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและการประกัน คุณภาพการศึกษา ที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะมาตรา 50 ได้กำหนดให้สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการบริหารสถานศึกษา ซึ่งจะเน้นประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งการบริหารงานผู้บริหารครูผู้สอนบุคลากร ทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง จะต้องเข้าใจในอำนาจอย่างจริงจังโดยมีองค์กรอิสระทั้งภาครัฐและ เอกชนตลอดจนผู้ปกครองและชุมชนคอย ตรวจสอบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาในเรื่องนี้ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 กำหนดให้ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรา 34 (2) มีฐานะเป็นนิติบุคคลการกำหนดให้ สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่จะทำให้สถานศึกษามี อิสระมีความเข้มแข็ง ในการบริหารเพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างคล่องตัวรวดเร็วและสอดคล้องกับ ความ

ต้องการ ของผู้เรียนสถานศึกษาชุมชนและท้องถิ่น ดังนั้นสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องจัดระบบการบริหารงาน ให้มีประสิทธิภาพสถานศึกษา (สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา 2557, น. 2)

กรุณา ภูมะลิ (2557) กล่าวว่า ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออก ได้แก่ การมีส่วนร่วมการเรียนการสอนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ภาวะผู้นำทางการศึกษาและการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษา ดังที่ นิวัฒน์ น้อยมณี (2553) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีคุณภาพมีความมุ่งมั่นจิตใจอยู่กับโรงเรียนที่ตนรับผิดชอบรู้จักโรงเรียน และชุมชนของตนเป็นอย่างดีเป็นที่ยอมรับของชุมชนมั่นใจได้ว่าจะสามารถบริหารโรงเรียนได้อย่าง มีคุณภาพ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องนำทางการบริหารสถานศึกษามาใช้ดังนี้

ดังนั้นจากปัญหาการจัดการศึกษาและความจำเป็นในการพัฒนาสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา จึงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่ง ตาม สถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ การที่จะพิจารณาว่าสถานศึกษามีประสิทธิภาพดี หรือไม่นั้น มีตัวบ่งชี้ สำคัญอย่างหนึ่ง คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สามารถประเมินได้ว่า โรงเรียนดังกล่าว มี ประสิทธิภาพสูงต่ำตามผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนได้ ในขณะที่ (Mott, 1972, citing Hoy & Miskel, 2001) ได้ แสดงความเห็นว่าการที่สถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ เพียงใดนั้น พิจารณาได้จากความสามารถในการผลิต นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนานักเรียน ให้มีเจตคติในทางบวก ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับ สิ่งแวดล้อม และความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา ผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษา การบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อนำข้อมูลจากผลการวิจัย ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา การบริหารงานในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

คำถามการวิจัย

- 1) ระดับการบริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อยู่ใน ระดับใด
- 2) ระดับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นอย่างไร
- 3) การบริหารกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร
- 4) การบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 หรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
- 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

4) เพื่อศึกษาการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

1) การบริหารมีกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ความสัมพันธ์ทางบวก

2) การบริหารอย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Mott, 1972, p. 373; cited in Hoy & Miskel, (2001, p. 305) ได้แบ่งลักษณะ ของประสิทธิผลออกเป็น 4 ด้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง คือ การที่ผู้บริหาร สถานศึกษา และครูในสถานศึกษาสามารถดำเนินงานในสถานศึกษา ทั้งการบริหารการจัด การเรียนการสอน จนสามารถทำให้นักเรียนในสถานศึกษาส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ซึ่งพิจารณาได้จากเกรดเฉลี่ยโดยรวมของนักเรียน จำนวนร้อยละของนักเรียนที่สามารถศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้นไป ความสามารถทางด้านวิชาการของนักเรียนและความสามารถในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนของครู

2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก คือ การที่ผู้บริหาร สถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสามารถดำเนินงานในโรงเรียนทั้งการบริหารและการอบรมคุณธรรมของนักเรียนนอกจากการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัยที่ดี และทำให้นักเรียนรู้จักพัฒนานตนเอง มีเจตคติต่อการศึกษาลำบากเรียนเป็นที่พอใจของผู้ปกครอง

3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา คือ ความสามารถ ของผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาที่ร่วมกันพัฒนา เปลี่ยนแปลงวิธีดำเนินงาน ทั้งด้านวิชาการการเรียนการสอนเพื่อให้สถานศึกษามีความก้าวหน้าทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป โดยพิจารณาจากลักษณะการยอมรับของครูต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ทั้งการบริหารและ การเรียนการสอนความสามารถ ความรวดเร็วของครูต่อการพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการ ของตนเอง ความกระตือรือร้นของครูที่จะปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนพิจารณา จากผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการปรับปรุงหรือพัฒนาสถานศึกษา

4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา คือ ความสามารถของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูในสถานศึกษาที่ร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ทั้งด้านการเรียนการสอน การปกครองนักเรียน และงานรับผิดชอบอื่นๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ ของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2563 รวมทั้งสิ้น 6,305 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2563 โดยใช้ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) จำนวน 379 คน กำหนดสัดส่วนโดยคำนวณเทียบบัญญัติไตรยางค์ จำแนกตามโรงเรียน จากนั้นใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (check List) ได้แก่ จำแนกตามเพศ ตำแหน่งวิทยฐานะ ประสบการณ์ทำงาน ขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามด้วยตนเองประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ลักษณะขององค์การ 2) ลักษณะของสภาพแวดล้อม 3) ลักษณะของบุคคล ในองค์การ 4) ลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า rating Scale) ของ(บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว 2545)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามด้วยตนเอง ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ด้านความสามารถ ในการพัฒนา นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนา สถานศึกษา 4) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (rating Scale) ของ บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2545) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักศึกษาทั่วไป หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยามเพื่อขอความร่วมมือ จากผู้อำนวยการสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ในการอนุญาตให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ทางการศึกษาในโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลถามด้วยตนเองจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 302 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ได้รับคืนมา 379 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3) นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และนำไปใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ สถานศึกษา และตำแหน่ง โดยใช้ความแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

3.5.2 วิเคราะห์การบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมายของคะแนนที่

3.5.4 การวิเคราะห์การบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation Coefficient) โดยภาพรวมและรายด้าน แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545)

3.5.5 วิเคราะห์การบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จากแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) โดยใช้วิธี stepwise เพื่อดูว่าตัวแปรพยากรณ์ตัวใดที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของโรงเรียนมีนัยสำคัญ แล้วจึงนำมาแปรที่มีนัยสำคัญไปสร้างสมการพยากรณ์

สรุปผลการวิจัย

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การบริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

การบริหาร	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. ลักษณะขององค์การ	3.82	0.57	มาก	4
2. ลักษณะของสภาพแวดล้อม	3.85	0.59	มาก	3
3. ลักษณะของบุคคลในองค์การ	3.94	0.62	มาก	2
4. ลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ	4.09	0.57	มาก	1
รวม	3.93	0.54	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าระดับการบริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.93$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ($\bar{x}=4.09$) รองลงมาคือลักษณะของบุคคลในองค์การ($\bar{x}=3.94$) และด้านที่มีระดับมากค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือลักษณะขององค์การ($\bar{x}=3.82$)

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวมและรายด้านประสิทธิภาพของสถานศึกษา

ด้านประสิทธิภาพของสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	หมายเหตุ	อันดับ
1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	3.9	08	มาก	3
2. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	3.1	01	มาก	2
3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา	3.88	0.9	มาก	1
4. ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	3.66	0.47	มาก	4
รวม	3.76	0.53	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.76$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีระดับมากค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{x}=3.88$) รองลงมาคือด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ($\bar{x}=3.81$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ($\bar{x}=3.66$)

ตาราง 3 ความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ตัวแปร	X1	X2	X3	X4	totalx	totaly
X1	1.000	0.874**	0.749**	0.735**	0.912**	0.610**
X2		1.000	0.850**	0.741**	0.944**	0.711**
X3			1.000	0.797**	0.928**	0.763**
X4				1.000	0.890**	0.649**
totalx					1.000	0.746**
totaly						1.000

*p<.05

จากตาราง 3 พบว่า การบริหารโดยรวมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.746 ซึ่งมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับมากที่สุด ได้แก่ ลักษณะของบุคคลในองค์กร มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ($X3 = 0.763$) ลักษณะของสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ($X2 = 0.711$) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ($X4 = 0.649$) ลักษณะขององค์การมีความสัมพันธ์ กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ($X1 = 0.610$)

ตาราง 4 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรที่ใช้พยากรณ์ การบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ตัวแปรที่ใช้พยากรณ์	ประสิทธิภาพของสถานศึกษา				
	B	S.E.b.	β	t	p-value
(Constant) α	1.052	0.118		8.933	.000
ลักษณะของบุคคลในองค์กร (X3)	0.490	0.053	0.572	9.211	.000
ลักษณะของสภาพแวดล้อม (X2)	0.202	0.056	0.225	3.622	.000
R = 0.772, R ² = 0.597, SE.est = 0.337, p = .000					

*p<.05

จากตาราง 4 พบว่า การบริหารสถานศึกษา 2 คือ ลักษณะของบุคคลในองค์กร (X3) ลักษณะของสภาพแวดล้อม (X2) สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อย่างนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.772 มีค่าประสิทธิภาพในการพยากรณ์ (R²) ในภาพรวมเท่ากับ 0.597 ค่าความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน (S.E.est) เท่ากับ 0.337 สามารถรวมการทำนายประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ร้อยละ 59.70

การบริหารทั้ง 2 ด้าน มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) เท่ากับ 1.052, 0.490, 0.202 ตามลำดับมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.572, 0.225 ตามลำดับ และมีค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (α) เท่ากับ 1.052 สมการถดถอยพหุคูณในคะแนนดิบ $Y = 1.052 + .490X_3 + .202X_2$ ละสมการถดถอยพหุคูณในคะแนนมาตรฐาน $Z_y = .572X_3 + .225X_2$

การอภิปรายผล

1. การบริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการชี้แจงเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายองค์การเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีแรงจูงใจในการทำงานเพื่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาผู้บริหารพิจารณาความดีความชอบของครูตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยใช้ระบบคุณธรรมผู้บริหารประเมินผลและรายงานผลการบริหารงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอสอดคล้องกับงานวิจัยดังที่ กรุณา ภูมะลิ (2556) ได้ศึกษา การบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ และความสามารถของ นักเรียน และผู้บริหารได้นิเทศ กำกับ ติดตามให้คำปรึกษา และแก้ไขปัญหา การปฏิบัติงานแก่ครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกันทิมา ชัยอุดม (2556) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร

สถานศึกษากับประสิทธิผล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล ของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.746 ซึ่งมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์ ทางบวกในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ และความสามารถของ นักเรียน ผู้ปกครองพึงพอใจต่อความประพฤติของนักเรียน และผู้บริหารสามารถใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ได้อย่าง ลงตัว ประหยัด และคุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกมล ศิริสง (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ ระหว่าง พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัด สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมผู้นำด้านมิตรสัมพันธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมผู้นำด้านกิจสัมพันธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกคน พฤติกรรมผู้นำด้านมิตรสัมพันธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทุกด้าน และทุกรายข้อที่ระดับนัยสำคัญ .05 และพฤติกรรมผู้นำด้านกิจสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทุกด้านและทุกรายข้อ ที่ระดับนัยสำคัญ .05

4. การบริหารสถานศึกษา 2 คือ ลักษณะของบุคคลในองค์กร (X_3) ลักษณะของสภาพแวดล้อม (X_2) สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.772 มีค่าประสิทธิภาพในการพยากรณ์ (R^2) ในภาพรวม เท่ากับ 0.597 ค่าความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน ($S.E.est$) เท่ากับ 0.337 สามารถรวมการทำนายประสิทธิผล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ร้อยละ 59.70 และ การบริหารทั้ง 2 ด้าน มีค่า สัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) เท่ากับ 1.052, 0.490, 0.202 ตามลำดับมีค่าสัมประสิทธิ์การ พยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.572, 0.225 ตามลำดับและมีค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูป คะแนนดิบ (α) เท่ากับ 1.052 โดยเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้ สมการถดถอยพหุคูณในคะแนนดิบ $Y = 1.052 + .490X_3 + .202 X_2$ และ สมการถดถอยพหุคูณในคะแนนมาตรฐาน $Z_y = .572X_3 + .225X_2$ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามอบหมายงานแก่ครูผู้รับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม จัดการนิเทศ ภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูมีส่วนร่วมแก้ปัญหาเมื่อเกิดปัญหาขึ้นภายในสถานศึกษา และ ผู้บริหารมีการชี้แจงเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายองค์การเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภารดี อนันต์นาวิ (2545) ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะผู้นำของ ผู้บริหารส่งผลทางตรงต่อ พฤติกรรมการบริหารพฤติกรรมการบริหารส่งผลแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหาร แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของผู้บริหารส่งผลทางตรงต่อพฤติกรรมการบริหารพฤติกรรมการบริหารส่งผลทางตรงต่อ บรรยากาศ ของโรงเรียนและสถานการณ์โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหาร และ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง เกี่ยวข้อง กับผู้บริหารที่สัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาเอกชนโดยศึกษากับครูใหญ่ 230 คน จาก 230 โรงเรียนและครู 981 คน จาก 50% ของครูทั้งหมดผลการวิจัยพบว่า จากการประเมิน ประสิทธิภาพโดยกลุ่มรวมนั้นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดในการ พยากรณ์ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ได้แก่ด้านพฤติกรรมของการบริหารด้านครูด้านนักเรียนโดยมีตัวแปรย่อย ในแต่ละ ดังกล่าวที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ขนาดของโรงเรียนอัตราส่วนระหว่างครู ที่มีวุฒิ ปริญญาต่อครูที่วุฒิต่ำกว่า พฤติกรรมการแก้ปัญหาความขัดแย้งและการได้รับการสนับสนุน ทางสังคมของครูมี ความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยตัวแปรโดยสามารถทำนาย ประสิทธิภาพของสถานศึกษาได้ 70.07% รัสเซล และคนอื่นๆ (Russell, et al., 1987) ได้ศึกษากับครูประถมและมัธยมในรัฐโอไฮโอ จำนวน 316 คน พบว่า สถานการณ์แบ่งงานระดับชั้น ที่สอนเป็นตัวทำนายความสามารถในการทำงานให้บรรลุผล สำเร็จได้อย่างมีนัยสำคัญและการสนับสนุน จากสังคมโดยเฉพาะจากผู้บังคับบัญชาเป็นตัวทำนายตัวเดียวที่มี นัยสำคัญในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จและพบว่า การได้รับการยอมรับในคุณค่าการมีเพื่อนที่เชื่อถือได้เป็นตัว แปรสำคัญที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จในการทำงาน

สรุปและข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

- 1.1 ผู้บริหารสามารถใช้ลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติให้การส่งเสริมให้ครูมีแรงจูงใจ ในการทำงานเพื่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา
- 1.2 ผู้บริหารสามารถใช้ลักษณะของบุคคลในองค์กรที่มีการชี้แจงเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และ เป้าหมายองค์กรเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน
- 1.3. ผู้บริหารใช้แนวทางการประเมินผลและรายงานผลการบริหารงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่าง สม่ำเสมอ เพื่อการพิจารณาความดีความชอบของครูตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยใช้ระบบคุณธรรม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ ข้อมูลนำมาประกอบการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของการบริหารงาน สถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 2.2 ควรศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาเพื่อให้สามารถค้นหา ที่เกี่ยวข้องในการส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น
- 2.3 ควรศึกษาเรื่องการรับรู้ด้านวิสัยทัศน์ของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา
- 2.4 การพัฒนาสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงาน ของครูในสถานศึกษาที่สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ. (2536). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพของโรงเรียน เอกชน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

- กันทิมา ชัยอุดม. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- กรุณา ภู่มะลิ. (2557). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออก. วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 8(1), 158-172
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2553). การวิจัยเบื้องต้น (ฉบับปรับปรุงใหม่) (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : สุวีริยา สาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2555). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). แนวทางการบริหารโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*. Educational and Psychological Measurement, 30, 607-610.
- Hoy, Wayne K. and Cecil G, Miskel. (2001). *Educational Administration : Theory, Research and Practice*. 6 th ed. Mc Graw – Hill International Edition 2001.

ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

The Administrative skills of School Administrators under Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational office Area 1

สุชาติ พันแอรี¹, ภัทรมณณ์ เรืองวิทยาวุฒิ²

Suchat Pan-ae¹, Pattamon Rauengwittayawut²

ภาควิชาสาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม, ประเทศไทย¹

ภาควิชาสาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม, ประเทศไทย²

Received: April, 01, 2568 / Revised: April, 15, 2568 / Accepted: April, 2568 13, 26

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) เปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 322 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่า t-test และ F-test และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe's method

ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารสามารถนำทักษะการบริหารเกี่ยวกับความคิดรวบยอด และเทคนิควิธีในการบริหารการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาอื่น และให้การส่งเสริมให้ผู้บริหารให้มีทักษะด้านมนุษยเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

คำสำคัญ : ทักษะการบริหารงาน, ผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

Abstract

This research aimed to 1) study the administrative skills of school administrators and 2) compare the administrative skills of school administrators. This research was a quantitative research. The samples used in the research were 322 school administrators and teachers. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire with a reliability of 0.97. Data were

analyzed using a ready-made computer program by distributing frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and testing for pairwise differences using Scheffe's method.

The research results found that 1) the administrative skills of school administrators were at a high level overall, and 2) the results of comparing the administrative skills of school administrators classified by gender, age, and work experience were not different overall and in each area. The benefits gained from this research are that school administrators can apply the administrative skills of summary thinking and educational administration techniques to develop the quality of educational management of school administrators and other educational agencies. and promote administrators to have human skills to develop educational management to be more efficient.

Keywords: Administrative skills, Educational institution administrators, Educational Service Area Office

บทนำ

ปัจจุบันโลกได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านการเมือง สังคม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การสื่อสาร การคมนาคม และการศึกษา จึงทำให้ต้องมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่ทันสมัย โดยการมุ่งเน้นให้ประชากรของประเทศมีลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ดังนั้นจึงต้องอาศัยกระบวนการทางการศึกษาเป็นสำคัญเพื่อให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความตระหนัก และให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาของตน และต้องแสดงบทบาทความเป็นผู้นำโดยการนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมาย และบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ทั้งคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจึงขึ้นอยู่กับความสามารถและทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งปัจจุบันเป็นยุคที่สถานการณ์บ้านเมืองกำลังเกิดปัญหาวิกฤตที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา แต่ผู้บริหารสถานศึกษาจะสามารถบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามนโยบาย และให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาจากภายนอก ดังนั้นจึงขึ้นอยู่กับการบริหารของผู้บริหาร และการมีทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ต้องมีการปฏิบัติงานในการบริหารทั้งในด้านการบริหารงาน บุคลากร ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยต้องให้เป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา (Aspirations) ที่มุ่งเน้นให้ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ และมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access) และเพื่อให้ผู้เรียนได้รับบริการทางการศึกษาอย่าง มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Equity) โดยเฉพาะผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเร่งพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ (Quality) ให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

จากประเด็นปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นนั้นได้ส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาหลายแห่ง และยังทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องคิดหากลยุทธ์และวิธีการต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการเพราะปัจจุบันการแข่งขันทางการศึกษายัง

นับวันจะทวีคูณสูงขึ้น ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ทั้งในด้านสาระวิชาหลัก และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองในการที่จะส่งลูกหลานเข้ามาเรียนต่อในสถานศึกษาของตน ซึ่งบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารจึงมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก การพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำที่ยอดเยี่ยม การบริหารเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์กรเพื่อให้มีความทันสมัย มีการพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ พัฒนาระบบทศน์ใหม่ให้เกิดขึ้นในองค์กร และยังต้องเป็นผู้ขับเคลื่อนองค์กรให้ไปสู่เป้าหมาย ด้วยการบริหารจัดการใหม่ๆ การหาแหล่งเงินทุนมาสนับสนุน ทั้งในด้านงบประมาณ สื่ออุปกรณ์ให้เพียงพอ ต้องให้ความสำคัญกับความสัมพันธกับผู้ปฏิบัติงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร และต้องให้ครูปรับเปลี่ยนวิธีการสอนของครูใหม่ โดยให้มีการนำเทคนิคใหม่ๆ มาสอนให้มีการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมด้านเทคโนโลยี การบูรณาการทักษะทางสังคมและทักษะชีวิต รวมทั้งต้องสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ที่รวมไปถึงเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชนศิษย์เก่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชนท้องถิ่น และสถานประกอบการต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ผู้บริหารจะต้องมีทักษะในการบริหารงานเพื่อให้การบริหารงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี และเพื่อให้เกิดความร่วมมือจากทุกฝ่าย และทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

คำถามการวิจัย

1. ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เป็นอย่างไร
2. ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เมื่อเปรียบเทียบโดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

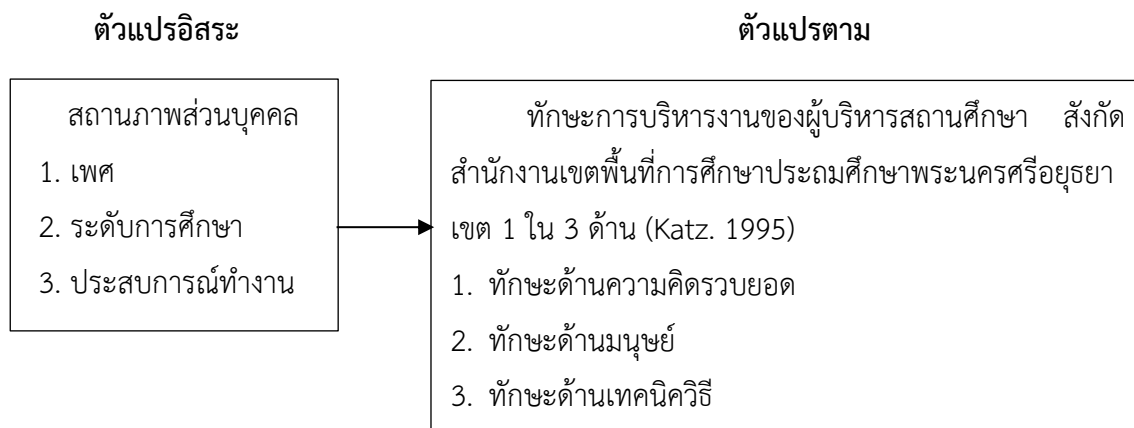
1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล คือ 1) เพศ 2) ระดับการศึกษา และ 3) ประสบการณ์ทำงาน แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีทักษะการบริหาร

การบริหารงานในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารจะต้องมีทักษะการบริหารและกระบวนการในการบริหารการศึกษา หลักการแนวคิดในการบริหาร โดยรวม ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารจัดการในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี มีความเหมาะสม และประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย และเพื่อให้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจะขอกล่าวถึงความหมายของการบริหาร ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านที่ได้กล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร และเพื่อให้เกิดความเข้าใจในมุมมองของการบริหารสถานศึกษามากยิ่งขึ้น ดังนี้

Tony Bush, (2006). กล่าวไว้ว่า การบริหารการศึกษาเป็นศาสตร์ทางการศึกษาสาขาหนึ่ง ที่การดำเนินงานในเรื่องนี้ต้องมีความเกี่ยวข้องกับองค์กรต่าง ๆ ทางการศึกษา วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร ถือเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา และมีส่วนกำหนดทิศทางการสนับสนุนการบริหารของสถาบันทางการศึกษาอย่างมาก นอกจากนี้วัตถุประสงค์และการบริหารงานจะต้องมีความสัมพันธ์กันอย่างชัดเจน และใกล้ชิดอีกด้วย

Alex Schneider & Neil Burton, (2008). ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารทางการศึกษาเป็นหัวใจขององค์ความรู้หลายภาคส่วน ทั้งในเชิงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี มีสัมพันธ์ภาพกับการบริหารจัดการ การวางแผน การจัดทำโครงการ การจัดวางระเบียบปฏิบัติ การเงิน บุคลากร การจัดหาอุปกรณ์ การบริหารเวลา การสื่อสารในทุกระดับ เป็นต้น และมีความเกี่ยวข้องกันในเชิงระบบมากกว่าตัวบุคคล

Zids, Oskars, (2006). กล่าวไว้ว่า จากการศึกษาวิจัยมีผู้ให้ความเห็นเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม A ให้ความหมายของคำว่า “การบริหารการศึกษา” เป็นศาสตร์ทางการบริหารสาขาหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจในเรื่องระบบ หน้าที่ และโครงสร้างของสถาบันทางการศึกษาการจัดกิจกรรมที่ให้ผลสัมฤทธิ์การประเมิณผล รวมทั้งการวางแผน การจัดองค์กร การสร้างแรงจูงใจ และการควบคุม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

ก่อให้เกิดการจ้างงานที่ดีสำหรับบุคลากร ทรัพยากรทางการเงิน วัสดุ และข้อมูลข่าวสาร ส่วน กลุ่ม B ที่ความว่า การบริหารการศึกษาเป็นปัญหาหนึ่งทางการศึกษาที่ต้องมีการแก้ไขอย่างจริงจัง

สรุปทักษะการบริหารทางการศึกษา หมายถึง การบริหารเป็นศาสตร์และศิลป์ที่มีความสำคัญยิ่งต่อองค์กร เป็นเรื่องของการบริหารจัดการทางระบบเพื่อก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์แก่องค์กรในด้านต่าง ๆ ทั้งในเชิงของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งหาการบริหารไม่ดีพอ ก็จะก่อให้เกิดปัญหาแก่องค์กรได้

วิธีดำเนินการวิจัย

1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ปีการศึกษา 2562 ทั้งหมด 177 โรงเรียน มีจำนวนทั้งสิ้น 2,015 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1, 2562)

2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ปีการศึกษา 2562 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 322 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูป (Krejcie & Morgan, 1970) หลังจากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Samplings)

3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม 1 ชุดแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ใน 3 ด้านได้แก่ 1) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 2) ทักษะด้านมนุษยและ 3) ทักษะด้านเทคนิควิธี ตอบแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับซึ่งมีเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) อ้างใน อูชา แซ่เดียว (2559) มาปรับปรุงแก้ไขเพราะมีเนื้อหาสอดคล้องกับกรอบของผู้วิจัยจึงนำมาปรับปรุงเป็นของผู้วิจัย

5 หมายถึง มีทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยเทคโนโลยีสยามเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ถึงผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อ

ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครูของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 322 ฉบับและติดตามแบบสอบถามด้วยตนเองโดยได้รับคืน 322 ฉบับ

4.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บมาพิจารณาคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์

4.4 นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ดังนี้

5.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ในการตอบ

5.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปแบ่งการวิเคราะห์เป็น 3 ตอนโดยใช้ค่าสถิติดังต่อไปนี้

5.2.1 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของครูวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

5.2.2 ข้อมูลทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง	มีทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50 หมายถึง	มีทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับมาก
2.51-3.50 หมายถึง	มีทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50 หมายถึง	มีทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50 หมายถึง	มีทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

6.1 การใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ด้วยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ตามแนวคิดของ Best, (1959)

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลในการเปรียบเทียบระดับการบริหารวิชาการตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน หรือสถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ เปรียบเทียบค่า t-test (Independent) ค่าทดสอบ F-test (One Way ANOVA) เมื่อพบว่าค่าสถิติมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบรายคู่โดยใช้สถิติ Scheffe

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ได้ผลวิเคราะห์ ดังแสดงในตารางที่ 1-5

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับทักษะการบริหารงาน		แปลผล	อันดับที่
	$\bar{x}$	S.D.		
1. ทักษะด้านความคิดรวบยอด	4.26	0.58	มาก	1
2. ทักษะด้านทักษะด้านมนุษย	4.22	0.53	มาก	3
3. ทักษะด้านเทคนิควิธี	4.25	0.57	มาก	2
รวม	4.24	0.56	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด คือ ด้านความคิดรวบยอด ($\bar{x} = 4.26$) รองลงมา ได้แก่ ด้านเทคนิควิธี ($\bar{x} = 4.25$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านทักษะด้านมนุษย ($\bar{x} = 4.22$)

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

สมมติฐานการวิจัย ผู้บริหาร และครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานต่างมีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน ผู้บริหาร และครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่มีเพศแตกต่างกันด้วยสถิติ t-test พบว่าครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยรวมไม่แตกต่างกัน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามเพศ

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ชาย		หญิง		t	p-value
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1. ทักษะด้านความคิดรวบยอด	4.27	0.16	4.30	0.25	0.46	0.799
2. ทักษะด้านทักษะด้านมนุษย	3.98	0.14	3.98	0.23	-1.06 [†]	0.599
3. ทักษะด้านเทคนิควิธี	4.11	0.31	4.02	0.26	0.928	0.345
รวม	4.12	0.20	4.10	0.475	-.261	0.678

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าP-value ที่ได้จากการคำนวณค่าที (t-test) โดยรวมเท่ากับ 0.678 จะเห็นได้ว่าค่าที่ได้โดยรวมมีค่ามากกว่านัยสำคัญ 0.05 ดังนั้นโดยภาพรวมผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามอายุ

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
1. ทักษะด้านความคิดรวบยอด	ระหว่างกลุ่ม	0.081	3	0.036	1.103	0.333
	ภายในกลุ่ม	12.133	318	0.062		
	รวม	12.204	321			
2. ทักษะด้านทักษะด้านมนุษย	ระหว่างกลุ่ม	0.022	3	0.031	1.248	0.781
	ภายในกลุ่ม	15.008	318	0.075		
	รวม	15.030	321			
3. ทักษะด้านเทคนิควิธี	ระหว่างกลุ่ม	0.077	3	0.058	2.143	0.320
	ภายในกลุ่ม	14.483	318	0.083		
	รวม	14.559	321			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.192	3	0.061	1.163	0.950
	ภายในกลุ่ม	15.996	318	0.066		
	รวม	15.998	321			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่า p-value ที่ได้จากการคำนวณค่าที (t-test) โดยรวมเท่ากับ 0.950 จะเห็นได้ว่าค่าที่ได้โดยรวมมีค่ามากกว่านัยสำคัญ 0.05 ดังนั้นโดยภาพรวม ผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่มีอายุมีความคิดเห็นต่างกันต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาตรี		ปริญญาโท		t	p-value
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1. ทักษะด้านความคิดรวบยอด	4.22	0.181	4.25	0.177	0.257	0.779
2. ทักษะด้านทักษะด้านมนุษย	4.47	0.203	4.47	0.235	-0.536	0.589
3. ทักษะด้านเทคนิควิธี	4.58	0.185	4.68	0.190	0.986	0.329
รวม	4.46	0.073	4.46	0.092	0.473	0.674

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่า P-value ที่ได้จากการคำนวณค่าที่ (t-test) โดยรวมเท่ากับ 0.674 จะเห็นได้ว่าค่าที่ได้โดยรวมมีค่ามากกว่านัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น โดยภาพรวมจึงปฏิเสธสมมติฐาน ที่ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นว่ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
1. ด้านความเป็นธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.077	3	0.027	1.108	0.333
	ภายในกลุ่ม	16.133	318	0.032		
	รวม	16.204	321			
2. ด้านสร้างขวัญกำลังใจ	ระหว่างกลุ่ม	0.087	3	0.011	0.256	0.781
	ภายในกลุ่ม	19.008	318	0.045		
	รวม	19.030	321			
3. ด้านส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่าง เต็มศักยภาพ	ระหว่างกลุ่ม	0.247	3	0.038	1.147	0.320
	ภายในกลุ่ม	22.483	318	0.053		
	รวม	22.559	321			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.002	3	0.065	0.169	0.861
	ภายในกลุ่ม	18.996	318	0.066		
	รวม	18.998	321			

จากตารางที่ 5 พบว่า ภาพรวมการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยรวมค่า P-value ที่ได้เท่ากับ 0.861 จะเห็นได้ว่าค่าที่ได้มากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น ผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีความคิดเห็นต่างกัน

ต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

1. ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวม มีทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารสถานศึกษานั้นต้องสอบผ่านเกณฑ์ผู้บริหารสถานศึกษารวมไปถึงมีการเข้ารับการอบรมหลักสูตรของผู้บริหารต่างๆ ก่อนเข้ารับตำแหน่ง นอกจากนี้ยังมีการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นจึงทำให้ความสามารถและมีทักษะในการบริหารงานที่ดี จึงเป็นผลให้ครุมีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา มีทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการทำวิจัยของ มณิรัตน์ พรรณพุ่มพุกษ์, (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีทักษะการบริหารอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑาทิพย์ นามนุ, (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูทั้ง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.1 ทักษะด้านความคิดรวบยอด โดยภาพรวมมีทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจระเบียบต่างๆ เป็นอย่างดีโดยใช้การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมและสามารถจัดองค์กรและการมอบหมายภารกิจได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถของครูจึงเป็นผลให้มีทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง กรุงชาติ, (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 ผลวิจัยพบว่า มีทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

1.2 ทักษะด้านมนุษย พบว่า มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการต่างๆ ในการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ มีมนุษย์สัมพันธ์สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล รู้จักยืดหยุ่นเห็นคุณค่าให้เกียรติผู้อื่น สร้างบรรยากาศให้เกิดความเชื่อใจยอมรับซึ่งกันและกัน รับฟังความคิดเห็น เสริมสร้างความร่วมมือซึ่งกันและกันภายในสถานศึกษา ตลอดจนประสานงานและการให้คำแนะนำแก่ผู้ร่วมงานเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไกรศร เจียมทอง, (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก และไปสอดคล้องกับพิมลพรรณ เพชรสมบัติ, (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี พบว่า ภาพรวมผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ทักษะด้านเทคนิควิธี โดยภาพรวมมีทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการนำความรู้ใหม่ โดยผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสารเผยแพร่ข้อมูล ประชาสัมพันธ์กิจกรรมสู่ชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีกระบวนการและทักษะทางด้านเทคโนโลยีในการสื่อสาร เผยแพร่ข้อมูลประชาสัมพันธ์กิจกรรม ผลงานของสถานศึกษาไปสู่องค์กรภายนอกได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แพรดาว สนองฝัน, (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า ภาพรวมของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อดุลย์พร ชุ่มช่วย, (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผลการวิจัย 1) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความยืดหยุ่นและด้านการปรับตัว ($\bar{X} = 4.71$) รองลงมา คือ ด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.70$) ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง ($\bar{X} = 4.66$) และด้านการเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต และ รับผิดชอบต่อเชื่อถือได้ ($\bar{X} = 4.65$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ($\bar{X} = 4.64$) 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า ครูที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์การบริหาร ต่างกันเห็นว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ไม่แตกต่างกัน แต่ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่าง เห็นว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่มีอายุมีความคิดเห็นต่างกันต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วริศรา บุญธรรม, (2560) ได้ทำการวิจัย เรื่องการศึกษาและเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัด

ระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา. โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นว่าทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของอังคณา จะนะบุรณ์, (2562) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีโดยรวมและรายภาคอยู่ระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตามสภาพโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ผลการเปรียบเทียบทักษะผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้บริหารสถานศึกษานำผลวิจัยดังกล่าวไปใช้ในแนวทางในการวางแผนพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน การปรับปรุงวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพ และสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตลอดจนการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมงานในสถานศึกษา

5. ผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีความคิดเห็นต่างกันต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง กรุงเทพฯ, (2562) ได้ทำวิจัยเรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัลทักษะด้านการตัดสินใจผลสัมฤทธิ์ ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผู้บริหารควรควรพัฒนาและมีการจัดระเบียบวิธีการทำงานให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น เพื่อให้งานและบุคลากรในสถานศึกษาร่วมมือปฏิบัติงานเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันเพื่อลดข้อขัดแย้ง และทำให้งานดำเนินไปได้อย่างราบรื่น สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายขององค์การ

1.2 ผู้บริหารควรเร่งพัฒนาและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอในการประชาสัมพันธ์ภายในสถานศึกษาและชุมชนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และศึกษาเทคนิคกระบวนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาองค์การให้มีความทันสมัยและประสิทธิภาพ

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรต้องนำนโยบายการจัดการศึกษาของชาติมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษาให้ครอบคลุมในทุกด้านมากยิ่งขึ้นและนำไปพัฒนาต่อไปในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ของผู้บริหารสถานศึกษา

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- ไกรสร เจียมทอง. (2561). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บุญส่ง กรุงชาติ (2562). *ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21* ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- มณฑาทิพย์ นามนุ (2561). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2560). *ทักษะการบริหารการศึกษาของผู้บริหารมหาวิทยาลัย* ลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีจังหวัดปทุมธานี. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- แพรวดาว สอนองพันธ์ (2557). *ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21* ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- อดุลย์พร ชุ่มช่วย (2562). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง. ปรินญาศึกษาศานตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม.
- อังคณา จະนะบุรณ์ (2562). การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- Alex Schneider & Neil Burton (2008).
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*.
Educational and Psychological Measurement, 30, 607-610.
- Zids, Oskars. (2006). *New and Old Paradigms of Educational Management in Latvia
Context*. [Online]. Retrieved September 26, 2008, from <http://www.leadership.fau.edu/lcsei2006/Paper/Zids.pdf>
- Tony Bush. (2006). *Theories of Educational Management* Version 1.1: Sep 15, 2006 [Online].
Retrieved September 26, 2008, from <http://www.cnx.org/content/m13867/latest/>

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

Academic Leadership of The School Administrators Under The Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 1

พิมพ์พร มาศศิริ¹, สาคร มหาหิงค์², พิมพ์ฤทธิ์ เทียงภักดิ์³

Pimporn Massiri¹, Sakorn Mahahing², Pimparit Tiangpak³

ภาควิชาสาขาการบริหารการศึกษา¹, วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม¹, ประเทศไทย¹

, ภาควิชาสาขาการบริหารการศึกษา², มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น², ประเทศไทย²

ภาควิชาสาขาการบริหารการศึกษา³, วิทยาลัยอินเตอร์เทคโนโลยีลำปาง³, ประเทศไทย³

Department of Educational Administration, Siam Technology College, Thailand¹

Department of Educational Administration, Western University², Thailand²

Department of Educational Administration, Lampang Intertech College, Thailand³

Received: April 02, 2025 Revised: April 15, 2025 Accepted: April 29, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 320 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานส่วน 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการพัฒนาระบบการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน ด้านการนิเทศการสอน และด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศโดยรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน ด้านการบริหารหลักสูตร และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามอายุโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านโดยรวม

ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

Abstract

The objectives of this research were.1) to study the academic leadership of school administrators under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area 1 and 2) to compare the academic leadership of the school administrators under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area 1 classified by gender, age, educational level and work experience. The sample groups were school administrators and teachers under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area 1 320 people. The research instrument was a 5-scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percent, standard deviation t-test and testing F-test.

The research results were found that: 1) Academic leadership of school administrators under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area 1 overall and curriculum administration development of teaching and learning processes development of teaching and learning materials assessment of academic performance teaching supervision and research to improve the quality of education had a high level of practice. 2) The Results of comparison between personal data and academic leadership of the school administrators under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area 1 By gender as a whole, it was found that no different on program administration and research to improve the quality of education, the difference was statistically significant at the .05 level. When classified by educational background overall, there was no difference. In each side, it was found that the assessment and evaluation of academic performance and research to improve the quality of education, the difference was statistically significant at the .05 level. When classified by age overall and each side found no difference and when classified by work experience, it was found that overall and the aspects, it was different for the development of teaching and learning processes and research to improve the quality of Education the difference was statistically significant at the .05 level.

Key words: Academic leadership School Administrators under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area 1

บทนำ

ผู้บริหารโรงเรียนจึงจะต้องมีภาวะผู้นำ และมีลักษณะเฉพาะหลายประการที่ จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางการเรียนให้มากขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนควรมีภาวะผู้นำทาง วิชาการ เพื่อดำเนินการให้ นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน (Leithwood, 2006, น. 28) โดยต้องปรับปรุง พันธกิจของโรงเรียน ประชาสัมพันธ์เป้าประสงค์ของโรงเรียน ดำเนินการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน ที่ดีส่วนที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนคือการจัดทำพันธกิจของโรงเรียน กล่าวได้ว่าการที่ผู้บริหารโรงเรียนสนใจ การเรียนการสอนในห้องเรียน ความมีประสิทธิภาพของการทำงานของ ครูและความสำเร็จของ นักเรียนเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน (Leithwood, 2006)

ปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพและมีมาตรฐานคงปฏิเสธไม่ได้ว่าส่วนหนึ่งนั้นต้องมาจากภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นตัวหลักในการดำเนินการ เพื่อสร้างคุณภาพของการศึกษาในสถานศึกษา เพราะสถานศึกษาเป็นที่บ่มเพาะและจัดการศึกษาให้แก่คนในชาติ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นทั้งผู้นำทางการศึกษาในสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้ภาวะผู้นำและใช้ความสามารถในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ภาวะผู้นำจึงส่งผลต่อการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาอย่างอย่างมาก ผู้บริหารที่รู้จักใช้ภาวะผู้นำจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา (สุวิมล โตปิ่นใจ, 2556, น. 2) ทั้งนี้ ความก้าวหน้าและความสำเร็จของสถานศึกษานอกจากจะขึ้นอยู่กับผลงานโดยส่วนร่วมของทุกฝ่ายแล้วยังขึ้นอยู่กับตัวผู้นำ และผู้นำต้องเป็นผู้แสดงพฤติกรรมที่ทำให้ครูปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยสังกัดอยู่ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ในสถานศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อความสำเร็จลุล่วงของงานโครงการต่าง ๆ ทางการศึกษา ความรู้ความสามารถและทักษะของผู้บริหาร ตลอดจนเสริมสร้างภาวะผู้นำที่ดี เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารทุกคน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกัน

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กระแส ชนวงส์ (2556, น. 21) ได้ให้ทัศนะคติเกี่ยวกับผู้นำว่า ผู้นำที่ดีจะต้องมีหน้าที่ในการ สร้างผู้นำ และสร้างภาวะผู้นำให้กับคนอื่น ๆ เสมือนว่าผู้นำต้องเป็นผู้สร้างนาฬิกา ไม่ใช่แค่เพียง คอยบอกเวลาอย่างเดียว และได้กำหนดคุณลักษณะของผู้นำไว้ว่าจะต้องประกอบไปด้วย 5F คือ 1) มีเป้าหมายที่ชัดเจน (Focus) มีความมุ่งมั่น ศรัทธา ตั้งมั่น ในสิ่งที่ตั้งใจทำอย่างแน่วแน่ 2) มีความยืดหยุ่น (Flexibility) มีความคิดและการกระทำที่ยืดหยุ่นตามสถานการณ์และความเป็นจริงที่แปรเปลี่ยนไปตามข้อเท็จจริง 3) มีความรวดเร็ว (Fast) มีความรวดเร็วในการคิดและตัดสินใจ แม้จะอยู่ในสถานการณ์ที่กดดันและคับขัน ต้องมีความสามารถมีความคล่องแคล่วว่องไวต่อการแก้ปัญหา 4) ความเป็นกัลยาณมิตร (Friendly) ความเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน รู้จัก ประสานงานทั้งคนที่มีความคิดเห็นที่ตรงกันและไม่ตรงกัน ให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข มีความจริงใจ ไว้วางใจทีมงานและ 5) มีความสนุกสนาน (Fun) สร้างบรรยากาศ ในการทำงานที่ สนุกสนาน ไม่ตึงเครียด ยิ้มแย้ม แจ่มใส มองปัญหาและคนรอบข้างในแง่บวก และ ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับผู้นำไว้ว่าจะต้องเป็นบุคคลที่สามารถทำให้ผู้อื่นยอมรับ และสามารถจูงใจ ชักนำขึ้นนำ มีบทบาทและมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น สามารถจัดปัญหาข้อขัดแย้ง ทั้งที่ เกิดขึ้น ทำให้การปฏิบัติงานของกลุ่มบรรลุเป้าหมายได้เป็นอย่างดี

ดาฟท์ (Daft, 1999) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้ตาม ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน

อิวานชีวิช และแมทเทสัน (Ivancevich and Matteson, 2002) นิยามความหมายว่า ภาวะผู้นำ เป็นกระบวนการของการใช้อิทธิพลต่อผู้อื่นเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายการดำเนินงานขององค์การ

ยุกล์ (Yukl, 2002) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมส่วนตัวของบุคคลคนหนึ่งที่จะชักนำกิจกรรมของกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึงความสามารถหรือกระบวนการของผู้นำหรือผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มเพื่อให้การดำเนินงานขององค์การบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 1,957 คน (ผู้บริหาร + ครูผู้สอน) จำนวน 139

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ได้มาจากการใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie; & Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามจำนวนสถานศึกษาโดยสุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนแล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลากตามสัดส่วนของโรงเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยทำขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอบเขตรวบรวมข้อมูลซึ่งผู้วิจัยลักษณะคำถามเป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแบ่งสอบถามออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาชั้น พื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ที่มีต่อมาตรฐานด้านการบริหาร วิชาการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับแบ่งเป็น

5	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมาก
3	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อย
1	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.713

5.4 วิธีสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2. กำหนดนิยามศัพท์ตามเอกสาร และงานวิจัยที่ศึกษาค้นคว้า เพื่อเป็นกรอบกำหนดการสร้างแบบสอบถาม

3. สร้างแบบสอบถามตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยให้ครอบคลุมทั้ง 6 ด้าน โดยใช้ข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนนิยามศัพท์เป็นกรอบกำหนด

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามโครงสร้างของเนื้อหา ความถูกต้องของงานและครอบคลุมเนื้อหา

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 คน

1. นายณรงค์ฤทธิ์ เด่นดวงใจ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านช่องสะเดา (กผ.อุบลรัตน์)
2. นางสาวชลธิชา ขำนิล ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยน้ำขาว
3. นางวรรณ ศรีแก้วตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโป่งโก

โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง IOC (item objective congruence index) เป็นรายบุคคลว่าข้อคำถามแต่ละข้อสามารถวัดได้ตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

ถ้าข้อคำถามวัดได้ตรงจุดประสงค์	ได้ +1 คะแนน
ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดตรงจุดประสงค์หรือไม่	ได้ 0 คะแนน
ถ้าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงจุดประสงค์	ได้ -1 คะแนน

นำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทุกคนที่ประเมินมารวมลงในแบบวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์เพื่อหาค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถามดังนี้

- 1) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้
- 2) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

6. นำแบบสอบถามที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุง แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ (ฉบับลองใช้) เพื่อนำไปลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha) มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.713

7. นำแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่น (reliability) แล้วจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง

5.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.5.1. นำหนังสือและแบบสอบถามเพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ทำการตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 320 ฉบับ

5.5.2. ผู้วิจัยทำการเก็บแบบสอบถามและได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด แล้วนำแบบสอบถามมาสำรวจความครบถ้วนของแบบสอบถาม พบว่ามีความสมบูรณ์ จำนวน 320 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5.5.3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลตามวิธีทางสถิติ

5.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.6.1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสิทธิภาพในการทำงาน โดยหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.6.2 วิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติงานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลผล ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

5.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

5.6.1. การใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ด้วยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ตามแนวคิดของ Best (1959)

5.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลในการเปรียบเทียบระดับการบริหารวิชาการตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน หรือสถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ เปรียบเทียบค่า t-test (Independent) ค่าทดสอบ F-test (One Way ANOVA) เมื่อพบว่าค่าสถิติมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบรายคู่โดยใช้สถิติ Scheffe

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ตารางที่ 1. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 เป็นรายด้าน

ภาวะผู้นำการบริหารวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. ด้านการบริหารหลักสูตร	4.38	0.34	มาก	4
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน	4.32	0.24	มาก	5
3. ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน	4.39	0.31	มาก	3
4. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน	4.31	0.22	มาก	6
5. ด้านการนิเทศการสอน	4.47	0.23	มาก	2
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.58	0.30	มากที่สุด	1
รวม	4.41	0.17	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$) รองลงมาคือ ด้านการนิเทศการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.47$) และด้านที่มีระดับการปฏิบัติที่ต่ำที่สุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ผลการเปรียบเทียบระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคลกับการบริหารวิชาการ กับตัวแปรความคิดเห็นต่อผู้
ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต
1 จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ดังแสดงในตารางที่ 2 – 7

ตารางที่ 2. ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ

ภาวะผู้นำการบริหารวิชาการ	ชาย		หญิง		t	P-value
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารหลักสูตร	4.45	0.28	4.33	0.36	3.089	0.002
2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนการสอน	4.34	0.22	4.31	0.25	0.8800	0.380
3. ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน	4.41	0.34	4.38	0.28	998	0.319
4. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน	4.33	0.18	4.29	0.24	1.568	0.118
5. ด้านการนิเทศการสอน	4.46	0.22	4.48	0.24	-0.674	0.500
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.51	0.32	4.63	0.27	-3.614	0.00
รวม	4.42	0.16	4.40	0.18	0.651	0.509

* $p > 0.05$

จากตารางที่ 2. พบว่า ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่า
โดยรวมและรายด้าน การพัฒนาระบบการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ด้าน
การวัดผลและประเมินผลการเรียน และด้านการนิเทศการสอน ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการบริหารหลักสูตรกับ
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เมื่อจำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05

ตารางที่ 3. ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ภาวะผู้นำการบริหารวิชาการ	ปริญญาตรี		ปริญญาโท		ปริญญาเอก		F	P-value
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารหลักสูตร	4.43	0.30	4.34	0.36	4.40	0.23	2.765	0.064
2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนการสอน	4.33	0.23	4.31	0.24	4.50	0.26	1.379	0.253
3. ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน	4.42	0.32	4.37	0.30	4.38	0.25	1.033	0.357
4. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน	4.34	0.19	4.28	0.23	4.50	0.12	4.248	0.015
5. ด้านการนิเทศการสอน	4.46	0.24	4.48	0.23	4.50	0.20	0.452	0.637
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.51	0.31	4.64	0.27	4.50	0.29	7.59	0.001
รวม	4.41	0.18	4.40	0.17	4.46	0.10	0.333	0.717

* $p > 0.05$

จากตารางที่ 3. พบว่า ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการบริหารหลักสูตร และด้านนิเทศการสอน ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนกับด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe'

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา จำแนกเป็นรายคู่ ด้านวัดผลและประเมินผลการเรียน

วุฒิการศึกษา	$\bar{x}$	วุฒิการศึกษา		
		ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
		4.34	4.28	4.50
ปริญญาตรี	4.34	-	0.056	-0.163
ปริญญาโท	4.28	-	-	-0.219
ปริญญาเอก	4.50	-	-	-

จากตารางที่ 4 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา จำแนกเป็นรายคู่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

วุฒิการศึกษา	$\bar{x}$	วุฒิการศึกษา		
		ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
		3.99	3.99	4.00
ปริญญาตรี	3.99	-	-0.126*	0.014
ปริญญาโท	3.99	-	-	0.139
ปริญญาเอก	4.00	-	-	-

จากตารางที่ 5 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ วุฒิการศึกษาปริญญาโท มีการปฏิบัติมากกว่า วุฒิการศึกษาปริญญาตรี

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ

ภาวะผู้นำการบริหารวิชาการ	ต่ำกว่า 30 ปี		30-39 ปี		40-49 ปี		50-60 ปี		F	P-value
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารหลักสูตร	4.38	0.33	4.33	0.38	4.42	0.26	4.39	0.36	0.952	0.416
2. ด้านการพัฒนากระบวนการ เรียนการสอน	4.32	0.24	4.33	0.21	4.30	0.25	4.33	0.24	0.419	0.739
3. ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การ เรียนการสอน	4.35	0.35	4.38	0.37	4.44	0.23	4.38	0.30	0.952	0.416
4. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน	4.32	0.19	4.25	0.24	4.32	0.19	4.33	0.23	2.427	0.065
5. ด้านการนิเทศการสอน										
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	4.47	0.26	4.46	0.26	4.46	0.23	4.50	0.21	0.547	0.65
	4.56	0.33	4.56	0.33	4.52	0.32	4.63	0.24	2.452	0.063
รวม	4.40	0.19	4.38	0.19	4.41	0.14	4.43	0.17	0.904	0.44

* $p > 0.05$

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ใน
การทำงาน

ภาวะผู้นำการบริหารวิชาการ	< 15 ปี		15-25 ปี		26-35 ปี		>35 ปี		F	Sig
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารหลักสูตร	4.43	0.31	4.41	0.29	4.35	0.36	4.32	0.37	1.752	0.156
2. ด้านการพัฒนากระบวนการ เรียนการสอน	4.31	0.26	4.35	0.20	4.35	0.22	4.24	0.28	3.064	0.028
3. ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การ เรียนการสอน	4.41	0.31	4.41	0.33	4.37	0.33	4.37	0.24	0.531	0.661
4. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน	4.35	0.18	4.32	0.21	4.28	0.23	4.29	0.23	1.953	0.121
5. ด้านการนิเทศการสอน										
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	4.46	0.27	4.45	0.22	4.51	0.22	4.47	0.22	1.000	0.393
	4.48	0.31	4.53	0.31	4.66	0.27	4.64	0.24	7.357	0.000
รวม	4.41	0.18	4.41	0.18	4.42	0.16	4.39	0.18	0.469	0.704

* $p > 0.05$

จากตารางที่ 7. ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน และด้านการนิเทศ ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำตารางทดสอบรายคู่ โดยวิธีการของ Scheffe' ดังตารางที่ 8 – 9

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็นรายคู่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

ประสบการณ์ในการทำงาน	$\bar{x}$	ประสบการณ์ในการทำงาน			
		น้อยกว่า 15 ปี	15 -25 ปี	26 – 35 ปี	มากกว่า 35 ปีขึ้นไป
		4.35	4.32	4.28	4.29
น้อยกว่า 15 ปี	4.35	-	0.032	0.074	-0.032
15 -25 ปี	4.32	-	-	0.042	0.036
26 – 35 ปี	4.28	-	-	-	-0.007
มากกว่า 35 ปีขึ้นไป	4.29	-	-	-	-

จากตารางที่ 8 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านวัดผลและประเมินผลการเรียน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็นรายคู่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ประสบการณ์ในการทำงาน	$\bar{x}$	ประสบการณ์ในการทำงาน			
		น้อยกว่า 15 ปี	15 -25 ปี	26 – 35 ปี	มากกว่า 35 ปีขึ้นไป
		4.48	4.53	4.66	4.63
น้อยกว่า 15 ปี	4.48	-	-0.052	-0.184*	-0.159*
15 -25 ปี	4.53	-	-	-0.132*	-0.107
26 – 35 ปี	4.66	-	-	-	0.025
มากกว่า 35 ปีขึ้นไป	4.63	-	-	-	-

* $p > 0.05$

จากตารางที่ 9 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความแตกต่างกัน จำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มประสบการณ์ในการทำงาน อายุ 26 - 35 ปี มีการปฏิบัติมากกว่า กลุ่มประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 15 ปี กับกลุ่มประสบการณ์ในการทำงาน 15-25 ปี และกลุ่มประสบการณ์

ในการทำงาน มากกว่า 35 ปีขึ้นไป มีการปฏิบัติมากกว่า กลุ่มประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 15 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการวางแผนการนิเทศ งานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการนิเทศ ผู้บริหาร ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูมีการ กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาหลักสูตรให้กับสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภัสรา ชูเลน (2558) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4” ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด และ (2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประเภทขนาดของโรงเรียน และ ประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และวินัย ป้อมดำ (2558) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3: กรณีศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า (1) วิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการ เปลี่ยนแปลง มีการจัดทำแผนงาน โครงการด้านวิชาการจัดทำแผนกลยุทธ์และธรรมนูญโรงเรียนเป็นปัจจุบัน และมีการแต่งตั้งให้มีผู้รับผิดชอบ เกี่ยวกับงานวิชาการอย่างชัดเจน (2) ด้านความเป็นผู้นำในการริเริ่มการใช้ นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน สถานศึกษา มีการวางแผนงาน โครงการและกิจกรรมในการใช้นวัตกรรมเพื่อ การเรียนการสอนอย่างชัดเจน (3) ด้านการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารมาใช้ในการ ปฏิรูปการเรียนรู้สถานศึกษามีการจัดทำแผนงาน โครงการนำ เทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างชัดเจน แต่สถานศึกษาขาดเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ (4) ด้านศักยภาพการพึ่งตนเองในการพัฒนางานวิชาการ สถานศึกษามีการจัดทำ แผนงาน โครงการงาน กิจกรรมทางวิชาการอย่างชัดเจน มีการจัดทำผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนแต่ละภาคเรียน มีการจัดทำหลักสูตรมีแผนการจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอนที่ชัดเจน มีการ จัดทำการวัดผลประเมินผล มีการจัดเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียน (5) ด้านการแสวงหาความรู้ ใหม่มาปรับใช้ตลอดเวลา โรงเรียนมีการจัดทำแผนงานโครงการผู้บริหารและครู เข้าอบรมทางวิชาการอย่าง สม่ำเสมอมีการนำผลการวิจัยมาใช้นักเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมและรายด้าน การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการวัดผลและ ประเมินผลการเรียน และด้านการนิเทศการสอน ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการบริหารหลักสูตรกับด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เมื่อจำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริชาติ ชูปฏิบัติ (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สตรีในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1” ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสตรีตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านกิจสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านประสิทธิผล และ ด้านมิตรสัมพันธ์ ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสตรี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสตรีในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน 3) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ด้านมิตรสัมพันธ์ ควรมีวิธีการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานแต่ละคนอย่างหลากหลาย รองลงมา ด้านประสิทธิผล ควรมีความเฉลียวฉลาด สามารถแก้ปัญหา นำข้อมูลสารสนเทศมาปรับปรุง พัฒนางานได้ และด้านกิจสัมพันธ์ ควรมีความรู้ด้านวิชาการ และนิเทศ กำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการบริหารหลักสูตร และด้านนิเทศการสอน ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนกับด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฐม ปริบูรณ์ (2553) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ” ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากโดยต้นบริหารจัดการหลักสูตรสูงกว่าด้านอื่น ๆ และด้านการวัดประเมินผลและวิจัยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ 2) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานในทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ละอองดาว ประโพธิ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย” ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากไปหาน้อย ได้แก่ การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การสนับสนุนทรัพยากรการสอน และการนิเทศการสอน 2) พฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารจัดการชั้นเรียน การใช้สื่อและเทคโนโลยี การวัดผลประเมินผลตาม

สภาพจริงและการนำผลการประเมินไปใช้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการวิจัยในชั้นเรียน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

5. ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน และด้านการนิเทศ ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพงศ์ บุญยารมย์ และคณะ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ” พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ไม่แตกต่าง แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ทิพย์ พันธูออน (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ สมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม ” จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมพบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากการศึกษาวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่าควรพัฒนาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ผู้บริหารควรมีการนิเทศ และการประเมินผลการสอนของครูอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง สร้างความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และจัดให้ครูผลัดเปลี่ยนนิเทศการสอนของเพื่อนครูด้วยกัน เพื่อให้ครูผู้สอนได้นำข้อค้นพบมาปรับปรุงพัฒนาการสอนของตนเอง ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน และเผยแพร่ผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาวิชาชีพ

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสังเกตการณ์สอนและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูเกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อย ของนักเรียน เพื่อนำไปใช้ในการจัดสอนซ่อมเสริม

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำกับดูแล การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แล้ววิเคราะห์แบบทดสอบเพื่อตรวจสอบจุดเด่น จุดด้อยทางการเรียนของนักเรียน

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น หรือช่วงชั้นตามสภาพและบริบทของโรงเรียน

1.6 ควรจัดทำป้ายประกาศที่แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญแก่งานวิชาการและสนับสนุนให้มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานนักเรียนอยู่เสมอ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ในการบริหารด้านอื่น ๆ เช่น การบริหารงบประมาณการบริหารบุคคลกร เป็นต้น เพื่อช่วยในการกำหนดและดำเนินนโยบายด้านการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ให้มีศักยภาพและมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี โดยเพิ่มขนาดพื้นที่ในการศึกษาวิจัยให้กว้างขึ้นกว่าเดิม เพื่อช่วยในการกำหนดและดำเนินนโยบายด้านการบริหารวิชาการในภาพรวมได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยมีศักยภาพและมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี โดยจำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระแส ชนวงษ์ (2556). ประธานอาศรมสาธิตสุขุมชน หลักสูตรปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์ การพัฒนาภูมิภาค มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. บรรยาย.
- ภัสรา ชูเลน. (2558). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาลัราชภัฏนครศรีธรรมราช).
- ปฐม ปรีปนังกูร. (2553). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2. (ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์)
- ปาริชาติ ชูปฏิบัติ. (2555). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสตรีในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสถานศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์)
- ละอองดาว ประโพธิ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา กับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย. (หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการ บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช)
- Draft, R. L. (2005). The leadership experience (3th ed.). Mason, OH: Thomson South-Western.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*. Educational and Psychological Measurement, 30, 607-610.
- Yukl, G. A. (2002). Leadership in organizations. Englewood Cliff, New Jersey: Prentice-Hall.

การศึกษาและเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

A Study and Comparison of Learning Organization of Schools the Secondary Educational Service Area Office Surin

สาวิตรี บุญแน่น¹, มณูญ เพชรมีแก้ว², อรุณวรรณ แก้วแกมเสื่อ³, ประยูร อาษานาม⁴

Sawitree Bunnan¹, Manoon Pethmekae², Arunwan Kaewkaemsae³, Prayoon Arsanam⁴

ภาควิชาสาขาการบริหารการศึกษา¹

วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม, ประเทศไทย¹

คณะศิลปศาสตร์และการศึกษา, วิชาสาขาการบริหารการศึกษา²

วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง, ประเทศไทย²

คณะศิลปศาสตร์และการศึกษา, วิชาสาขาการบริหารการศึกษา³

วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง, ประเทศไทย³

คณะศิลปศาสตร์และการศึกษา, วิชาสาขาการบริหารการศึกษา⁴

วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง, ประเทศไทย⁴

Received: March 02, 2025, Revised: March 15, 2025, Accepted: March 29, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษาตัวอย่างในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 357 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 20 คน และครู 337 คน จำนวนสถานศึกษาจำนวน 85 โรงเรียน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการปฏิบัติการด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กรอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านพลวัตการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ถัดมา คือ ด้านการเสริมความรู้แก่บุคคล อยู่ในระดับมากด้านการจัดการความรู้ อยู่ในระดับมาก ส่วนระดับการปฏิบัติการด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้อยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: องค์กรแห่งการเรียนรู้, การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้, พลวัตการเรียนรู้, การปรับเปลี่ยนองค์กร, การจัดการความรู้

Abstract

Research on A Study and Comparison of Learning Organization) To study being a learning organization of an educational institution under the Surin Secondary Education Service Area Office. and 2) to compare the learning organization of educational institutions. Under the Surin Secondary Education Service Area Office classified by location Work experience and size of the school. An example in the research is School administrators and teachers, there were of 357 people , including 20 school administrators and 337 teachers , totaling 85 schools .

The results of the research showed that 1) being A Study and Comparison of Learning Organization of Schools the Secondary Educational Service Area Office Surin Overall, it was at a high level,. The aspect with the highest mean was the aspect of organizational change at a high level, followed by the learning dynamics. At a high level, next is the aspect of enhancing knowledge to people. At a high level, in knowledge management. It was at a high level, The lowest mean level of operation was the technology implementation aspect. At a high level. 2) Comparison of being A Study and Comparison of Learning Organization of Schools the Secondary Educational Service Area Office Surin Classified by position, it was found that overall and each aspect were significantly different at the .01 level. Classified by work experience, it was found that overall and each aspect was significantly different at the .01 level. And classified by school size, it was found that overall and each aspect were significantly different at the .01 level.

Keywords: Learning Organization, Learning Organizationalization, Learning Dynamics, Organizational Transformation, Knowledge Management

บทนำ

จากกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วของโลกในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยีและนวัตกรรมต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้กลายมาเป็นแรงผลักดัน สำคัญที่ทำให้องค์กรต้องมีการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด สิ่งเหล่านี้นับเป็นความท้าทายกับองค์กรที่จะต้อง พบเจอกับการแข่งขันใหม่ ๆ และสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งการเรียนรู้เป็นสิ่งที่สำคัญ ที่จะทำให้สิ่งมีชีวิตทุกชนิดมีการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม บุคลากรในองค์กรจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อ ความอยู่รอด และก้าวต่อไปอย่างมั่นคง เพื่อพัฒนาองค์กรไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) เป็นแนวคิดในการพัฒนาองค์กรที่ได้รับ ความสนใจเป็นอย่างสูง ทั้งวงการศึกษา วงการธุรกิจ และการบริหารจัดการที่มุ่งปรับปรุงเปลี่ยนแปลง อย่างมากมาย ปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความสามารถในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันใหม่ ๆ จึงอยู่ที่ความสามารถในการเรียนรู้ของบุคลากรในองค์กร หากบุคลากรขององค์กรใดมีการเรียนรู้ที่รวดเร็ว กว่าและก้าวไปพร้อม ๆ กัน รวมไปถึงการศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนามนุษย์และสังคม

สถานศึกษาจึงทำหน้าที่ เอนนโยบายด้านการศึกษาไปสู่การปฏิบัติดำเนินการจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษาจะบรรลุ จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับ การดำเนินงานของสถานศึกษาในการบริหารจัดการที่มุ่งเน้น คุณภาพเพื่อสร้างประสิทธิภาพการทำงานสูงสุดให้แก่องค์กร คือ การทำให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มีเจตนารมณ์สำคัญที่จะให้มีการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ อย่างทั่วถึง เท่าเทียม ต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนและสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคม แห่งการเรียนรู้ ให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและ วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพของคนไทยให้เข้มแข็ง และส่งผลต่อศักยภาพในการแข่งขัน ของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) สถานศึกษาในฐานะที่เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จำเป็นที่จะต้องมีการแสวงหาความรู้หรือ การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่จะช่วยให้องค์กรสามารถเผชิญหน้ากับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก เพื่อความอยู่รอดและเป็นการสร้างเสถียรภาพให้แก่องค์กรในระยะยาว แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์, 2564) ได้ระบุจากสภาพปัญหาในการบริหารจัดการงานและบุคลากรในองค์กร ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ พบว่า ครูไม่สามารถแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาความสามารถของตัวเองตามเต็มศักยภาพ อาจเป็นเพราะว่าปริมาณงานของครูที่ต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติงานเพื่อสนองนโยบายของสถานศึกษามีจำนวนมาก ส่งผลให้ครูมีปัญหาในการจัดลำดับความสำคัญของงานเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง กระบวนการเรียนรู้และวิธีการทำงานของครูไม่สามารถสะท้อนปัญหาหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ การประสานความร่วมมือระหว่างฝ่ายต่างๆ ไม่เป็นระบบ สถานศึกษาไม่มีกิจกรรมให้ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ในการทำงานของครูอย่างต่อเนื่อง ครูไม่มีเวลาในการริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ การเข้าใจวิสัยทัศน์สถานศึกษาที่ไม่ชัดเจน นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องจำนวนของสื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศที่ไม่ทันสมัยและเพียงพอต่อการใช้งาน ระบบอินเทอร์เน็ตที่มีปัญหาเรื่องสัญญาณและไม่ครอบคลุมทั่วถึง สถานศึกษาไม่มีระบบฐานข้อมูลที่มีประสิทธิภาพในการสารสนเทศ รวมไปถึงความสามารถในการใช้สื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศของครูในการปฏิบัติที่ไม่ตอบสนองปริมาณของงานและการเปลี่ยนแปลงนโยบายของสถานศึกษาได้จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการศึกษาถึงสภาพการดำเนินงานความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เพื่อจะได้นำผลการวิจัยนี้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มพูนสมรรถนะที่จะก่อให้เกิดความก้าวหน้าในการดำเนินกิจการไปสู่เป้าหมายร่วมกันของสถานศึกษา เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา และเพื่อพัฒนาสภาพการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

คำถามของการวิจัย

1. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เป็นอย่างไร
2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา เมื่อจำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

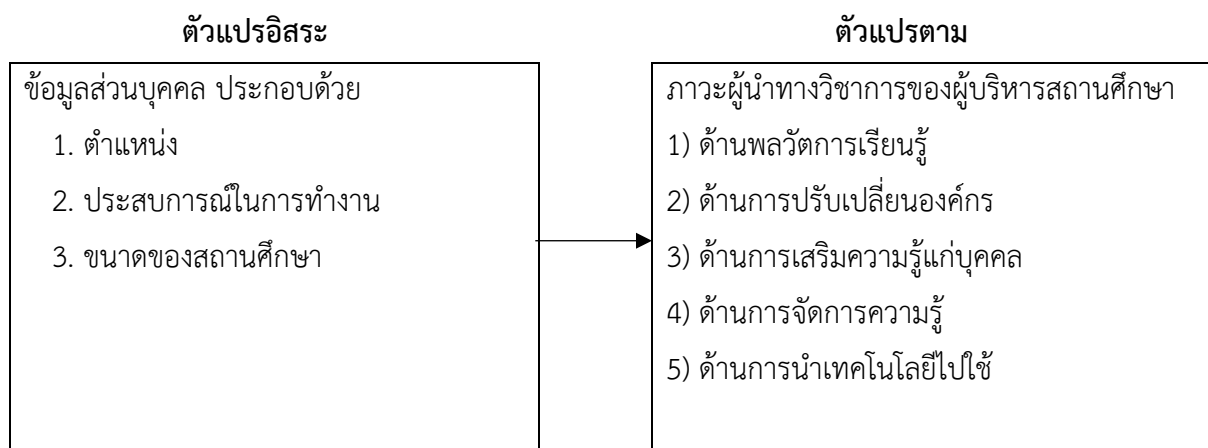
1. เพื่อศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
2. เพื่อเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เมื่อจำแนกตาม ตำแหน่ง แตกต่างกัน
2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เมื่อจำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกัน
3. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เมื่อจำแนกตาม และขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องการศึกษาและเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 168 คนและครู จำนวน 2,867 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 3,035 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ปีการศึกษา 2564 สถานศึกษาจำนวน 85 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 คน และครูจำนวน 337 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ปีการศึกษา 2564 รวมทั้งสิ้น จำนวน 357 คน จำนวนสถานศึกษาจำนวน 85 โรงเรียน โดยการกำหนดขนาดของตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan,1970) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random sampling)

2. ตัวแปรที่วิจัย

2.1 ตัวอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย

- 1) ตำแหน่ง
- 2) ประสบการณ์ในการทำงาน และ
- 3) ขนาดของสถานศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กมาก สถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง สถานศึกษาขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ตามแนวคิดของมาร์ควอร์ท (Marquardt, 2002,p.23) ได้ออกแบบจำลององค์กรที่มีการเชื่อมโยงของระบบต่างๆ (The Systems – Linked Organization Model) เป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 5 ด้าน ในการพัฒนาไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) ด้านพลวัตการเรียนรู้
- 2) ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร
- 3) ด้านการเสริมความรู้แก่บุคคล
- 4) ด้านการจัดการความรู้
- 5) ด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ได้แก่ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ใน 5 ด้าน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

4.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมองค์กรแห่งการเรียนรู้ของนักวิชาการ

- 4.2 สร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิดการส่งเสริมองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ มาร์ควอร์ท
- 4.3 สร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยยึดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลัก จำนวน 1 ชุดประกอบด้วย 3 ตอน
- 4.4 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) สำนวนที่ใช้ (wording) ความชัดเจนของคำถามและสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขในข้อบกพร่อง
- 4.5 นำเครื่องมือที่ผ่านการแก้ไขและปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง ความถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหา ตลอดจนความชัดเจนและเหมาะสมในการใช้ภาษา โดยหาเป็นค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรม (index of item objective congruence) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในช่วงคะแนนระหว่าง 0.67-1.00
- 4.6 นำเครื่องมือที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขปรับปรุงแล้ว นำเสนอกรรมการคณาจารย์อิสระตรวจสอบดูความเรียบร้อยอีกครั้ง
- 4.7 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (tryout) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำนวน 50 คน แล้วนำข้อมูลแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94
- 4.8 นำผลที่ได้มาปรับปรุง ข้อคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 5.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เพื่อขอความอนุเคราะห์จาก ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด
- 5.2 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา
- 5.3 ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามในระบบออนไลน์ ด้วย Google Form ในกลุ่มไลน์โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ และปิดระบบแบบสอบถามหลังจากผ่านไป 15 วัน โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 412 คน คิดเป็นร้อยละ 13.57 ของจำนวนประชากร
- 5.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ จากนั้นคัดเลือกแบบสอบถามให้ได้จำนวน 357 ฉบับ ตามจำนวนตัวอย่างที่ตั้งไว้

6. การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

- 6.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน
- 6.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดประสงค์ของการวิจัย
- 6.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) แล้วหาค่าร้อยละ (percentage) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
- 6.4 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา เป็นรายชื่อ

รายด้าน และภาพรวม โดยใช้ค่าเฉลี่ย (mean หรือ $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.) แล้วนำไปเทียบกับคะแนนของเบสท์ (Best, 1970)

6.5 การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหาร และครู โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.), t – test, และ F- test One Way ANOVA.

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	20	5.76
1.2 ครู	337	94.24
รวม	357	100.00
2. ประสบการณ์ในการทำงาน		
2.1 ระหว่าง 1 – 5 ปี	111	31.09
2.2 ระหว่าง 6 – 10 ปี	68	19.05
2.3 ระหว่าง 11 – 15 ปี	30	8.40
2.4 ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป	148	41.46
รวม	357	100.00
3. ขนาดของสถานศึกษา		
3.1 ขนาดเล็ก	48	13.44
3.2 ขนาดกลาง	137	38.38
3.3 ขนาดใหญ่	88	24.65
3.4 ขนาดใหญ่พิเศษ	84	23.53
รวม	357	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์จำนวน 357 คน จำแนกตามตำแหน่งพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งครู จำนวน 337 คน คิดเป็นร้อยละ 94.24 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 41.46 และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำงานในสถานศึกษาขนาดกลางจำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 38.38

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติการ			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. ด้านพลวัตการเรียนรู้	4.21	0.41	มาก	2
2. ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร	4.22	0.46	มาก	1
3. ด้านการเสริมความรู้แก่บุคคล	4.15	0.49	มาก	3
4. ด้านการจัดการความรู้	4.13	0.47	มาก	4
5. ด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้	4.06	0.48	มาก	5
รวม	4.15	0.39	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมมีระดับการปฏิบัติการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการปฏิบัติการด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) รองลงมา คือ ด้านพลวัตการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) ถัดมา คือ ด้านการเสริมความรู้แก่บุคคล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) ด้านการจัดการความรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) ส่วนระดับการปฏิบัติการด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตาม ตำแหน่ง

การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	ตำแหน่ง	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
1. ด้านพลวัตการเรียนรู้	ผู้บริหารสถานศึกษา	4.63	0.36	4.81**	.000
	ครู	4.19	0.40		
2. ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร	ผู้บริหารสถานศึกษา	4.59	0.39	3.75**	.000
	ครู	4.20	0.46		
3. ด้านการเสริมความรู้แก่บุคคล	ผู้บริหารสถานศึกษา	4.54	0.24	3.69**	.000
	ครู	4.13	0.49		
4. ด้านการจัดการความรู้	ผู้บริหารสถานศึกษา	4.54	0.45	4.12**	.000
	ครู	4.10	0.46		
5. ด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้	ผู้บริหารสถานศึกษา	4.21	0.50	1.47	.142
	ครู	4.05	0.48		
รวม	ผู้บริหารสถานศึกษา	4.50	0.36	4.19**	.000
	ครู	4.13	0.38		

**p<.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตาม ตำแหน่ง พบว่า โดยรวมมีระดับการปฏิบัติการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และเมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านพลวัตการเรียนรู้ ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร ด้านการเสริมความรู้แก่บุคคล และด้านการจัดการความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน

การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	F	p-value
1. ด้านพลวัตการเรียนรู้	ระหว่าง 1 – 5 ปี	4.04	0.37	15.10**	.000
	ระหว่าง 6 – 10 ปี	4.17	0.39		
	ระหว่าง 11 – 15 ปี	4.22	0.44		
	ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป	4.36	0.39		
2. ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร	ระหว่าง 1 – 5 ปี	4.04	0.39	16.47**	.000
	ระหว่าง 6 – 10 ปี	4.12	0.49		
	ระหว่าง 11 – 15 ปี	4.23	0.46		
	ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป	4.40	0.43		
3. ด้านการเสริมความรู้แก่บุคคล	ระหว่าง 1 – 5 ปี	4.00	0.48	19.37**	.000
	ระหว่าง 6 – 10 ปี	3.94	0.49		
	ระหว่าง 11 – 15 ปี	4.20	0.54		
	ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป	4.36	0.40		
4. ด้านการจัดการความรู้	ระหว่าง 1 – 5 ปี	4.04	0.43	14.53**	.000
	ระหว่าง 6 – 10 ปี	3.91	0.48		
	ระหว่าง 11 – 15 ปี	4.09	0.49		
	ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป	4.30	0.43		
5. ด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้	ระหว่าง 1 – 5 ปี	3.97	0.52	4.20**	.006
	ระหว่าง 6 – 10 ปี	3.97	0.50		
	ระหว่าง 11 – 15 ปี	4.19	0.53		
	ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป	4.14	0.41		
รวม	ระหว่าง 1 – 5 ปี	4.02	0.35	17.59**	.000
	ระหว่าง 6 – 10 ปี	4.02	0.41		
	ระหว่าง 11 – 15 ปี	4.18	0.41		
	ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป	4.31	0.34		

**p<.01

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมมีระดับการปฏิบัติการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านพลวัตการเรียนรู้ ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร ด้านการเสริมความรู้แก่บุคคล ด้านการจัดการความรู้ และด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา

การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	ขนาดของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	F	p-value
1. ด้านพลวัตการเรียนรู้	ขนาดเล็ก	4.05	0.37	3.279*	.021
	ขนาดกลาง	4.26	0.43		
	ขนาดใหญ่	4.21	0.40		
	ขนาดใหญ่พิเศษ	4.22	0.40		
2. ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร	ขนาดเล็ก	4.03	0.48	3.686*	.012
	ขนาดกลาง	4.28	0.46		
	ขนาดใหญ่	4.23	0.47		
	ขนาดใหญ่พิเศษ	4.24	0.41		
3. ด้านการเสริมความรู้แก่บุคคล	ขนาดเล็ก	3.88	0.39	9.67**	.000
	ขนาดกลาง	4.29	0.46		
	ขนาดใหญ่	4.11	0.49		
	ขนาดใหญ่พิเศษ	4.14	0.51		
4. ด้านการจัดการความรู้	ขนาดเล็ก	3.94	0.36	4.66**	.003
	ขนาดกลาง	4.22	0.46		
	ขนาดใหญ่	4.08	0.45		
	ขนาดใหญ่พิเศษ	4.14	0.52		
5. ด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้	ขนาดเล็ก	3.76	0.43	10.10**	.000
	ขนาดกลาง	4.16	0.46		
	ขนาดใหญ่	3.99	0.48		
	ขนาดใหญ่พิเศษ	4.12	0.47		
รวม	ขนาดเล็ก	4.05	0.37	8.33**	.000
	ขนาดกลาง	4.26	0.43		
	ขนาดใหญ่	4.21	0.40		
	ขนาดใหญ่พิเศษ	4.22	0.40		

**p<.01, *p<.05

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา พบว่าโดยรวมมีระดับการปฏิบัติการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า คือ ด้านการเสริม

ความรู้แก่บุคคล ด้านการจัดการความรู้ และด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านพลวัตการเรียนรู้ และด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากการแยกผลการศึกษาในแต่ละด้าน พบว่า

1.1 ด้านพลวัตการเรียนรู้มีภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อเป็นเพราะว่าสถานศึกษาส่งเสริมและคาดหวังให้ครูได้มีการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกกับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องของครูทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพรณ เสียงเพราะ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัด สุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านความรู้แห่งตนเองและด้านวิสัยทัศน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนสิน บุสดี (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลการวิจัยพบว่า มีระดับของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ด้านการเรียนรู้ อยู่ระดับมาก

1.2 ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร มีภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ เป็นเพราะว่า สถานศึกษามีความตระหนักในการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ทำงานเป็นที่เข้าใจของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา มีการจัดสายการบริหารที่สามารถสื่อสารและเรียนรู้ได้ทุกกลุ่มงานในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ธร หนูฤทธิ์ และ สุรัชย์ สิกขาบัณฑิต (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องวัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านการวิสัยทัศน์ร่วมกันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการเสริมความรู้แก่บุคคล มีภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาหรือครูคิด ทบทวน ไตร่ตรองสถานการณ์ต่าง ๆ ก่อนตัดสินใจดำเนินงาน สามารถวิเคราะห์งานได้ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนสิน บุสดี (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลการวิจัยพบว่า มีระดับของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ด้านบุคลากร อยู่ระดับมาก

1.4 ด้านการจัดการความรู้ มีภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ เป็นเพราะว่าครูได้รับการส่งเสริม ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานร่วมกัน ครูและบุคลากรในสถานศึกษายอมรับวัฒนธรรมที่ดีขององค์กรอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ธร หนูฤทธิ์ และสุรัชย์ สิกขาบัณฑิต (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องวัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ใน

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านรูปแบบวิธีการคิดและด้านในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้ มีภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ เป็นเพราะว่า สถานศึกษาสนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยี ในการระดมความคิด ประชุมวางแผนการดำเนินงาน การปฏิบัติงานของบุคลากรมีความสะดวกด้วยระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนสิน บุสดี, (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลการวิจัยพบว่า มีระดับของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ด้านเทคโนโลยี อยู่ระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ซึ่งผลการศึกษาในแต่ละการจำแนก พบว่า

2.1 ผลการเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา เมื่อจำแนกตาม ตำแหน่ง พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด อาจเป็นเพราะว่า ตำแหน่งแตกต่างกัน ส่งผลให้การเห็นว่าการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในด้านพลวัตการเรียนรู้ ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร ด้านการเสริมความรู้แก่บุคคลและด้านการจัดการความรู้ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายรุ้ง เฟื่องสินธุ์, (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนในสำนักงานเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนในสำนักงานเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่งในภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา เมื่อจำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด อาจเป็นเพราะว่าประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันส่งผลให้การเห็นว่าการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในด้านพลวัตการเรียนรู้ ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร ด้านการเสริมความรู้แก่บุคคล ด้านการจัดการความรู้และด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุณิษา วินิจฉัย, (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการวิสัยทัศน์ร่วมและด้านการเรียนรู้เป็นทีมด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

2.3 ผลการเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา เมื่อจำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และรายด้าน

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด อาจเป็นเพราะว่า การทำงานในสถานศึกษาที่มีขนาดของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การเห็นว่าการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในด้านพลวัตการเรียนรู้ ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร ด้านการเสริมความรู้แก่บุคคล ด้านการจัดการความรู้และด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพมาศ สุกใส, (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัยพบว่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มีระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

1.1 ด้านพลวัตการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมเพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคี มีน้ำใจในการแบ่งปันความรู้ให้แก่กัน ก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาองค์กรต่อไป

1.2 ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาควร ให้ความสำคัญความชอบกับบุคลากรที่ให้การช่วยเหลือหรือเป็นผู้นำแก่สมาชิกในองค์กรเกิดการเรียนรู้วิธีการปฏิบัติงานซึ่งเป็นการส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจของบุคคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ให้เกิดโอกาสในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่สมาชิกในองค์กร สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันและการได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม

1.3 ด้านการเสริมความรู้แก่บุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรได้ทราบถึงทิศทาง เป้าหมายผลลัพธ์ที่ต้องการของการดำเนินงานนั้นว่าจะดำเนินการไปในทิศทางใด และมีเป้าหมายอย่างไร เพื่อให้การดำเนินงานนั้นประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามที่องค์กรต้องการ

1.4 ด้านการจัดการความรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรควรดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษาด้วยวิธีการที่ได้รับการพัฒนาใหม่ สนับสนุนให้นวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้และให้คำแนะนำกับคณะครูอยู่เสมอ เพื่อให้บุคลากรมีโอกาสดูแลเรียนรู้สิ่งใหม่

1.5 ด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดหาเครื่องมือหรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และการปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อให้การดำเนินงานเป็นระบบ มีความรวดเร็ว ถูกต้องชัดเจน และเข้าถึงแหล่งความรู้ได้ง่ายส่งผลให้การดำเนินงานในองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามที่องค์กรต้องการ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

2.2 ควรศึกษากระบวนการพัฒนาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสำหรับยุคดิจิทัลเพื่อพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและประถมศึกษาในจังหวัดอื่นๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เอกสารอ้างอิง

- จิราพรรณ เสียงเพราะ. (2560). การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัด สุราษฎร์ธานี. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- พงษ์ธร หนูฤทธิ์, สุรัชย์ สิกขาบัณฑิต. (2563). วัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย, 249-259.
- ยุพมาศ สุกใส. (2556). การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตรบัณฑิต. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วัฒนสิน บุสดี. (2559). รูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนอร์ท กรุงเทพ.
- สายรุ้ง เฟื่องสินธุ์. (2556). การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนในสำนักงานเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สุณิษา วินิจฉัย. (2560). พฤติกรรมการบริหารองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. (กลุ่มนโยบายและแผน). (2562). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. สุรินทร์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. (กลุ่มนโยบายและแผน). (2562). (2564). แผนพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2563 – 2565 สพม. 33. สุรินทร์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). กรอบทิศทางพัฒนาการศึกษา ในช่วงแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) ฉบับสรุป. กรุงเทพฯ: วิ.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.
- Marquardt, M. J. (2002). Building the Learning Organization: A Systems Approach to Quantum Improvement and Global Success. New York: McGraw-Hill.

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับสมรรถนะทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

The Relationship between Transformational Leadership and Academic Performance of school Administrators Srinakarin Network under the Phatthalung Primary Education Service Office Area 1

นงนุช สังข์จีน¹, พิมพ์ฤทธิ์ เทียงภักดิ์²

Nongnuch Sangsachin¹, pimparit Tiangpak²

ภาควิชาสาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม, ประเทศไทย¹

คณะศิลปศาสตร์และการศึกษา, วิชาสาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยอินเตอร์เทคโนโลยีลำปาง, ประเทศไทย²

Received: March 01, 2025 Revised: March 14, 2025 Accepted: March 29, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, 2) ศึกษาสมรรถนะทางวิชาการ, และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับสมรรถนะทางวิชาการ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา โรงเรียนเครือข่ายศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จำนวน 106 คน จากทั้งหมดจำนวน 138 คน จำนวน 12 โรงเรียน ได้มาโดยการเปิดตารางของ Krejcie and Morgan แล้วจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อกำหนดสัดส่วนตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในแต่ละโรงเรียนโดยวิธีการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 1 เป็นระดับการปฏิบัติของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารจำนวน 59 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นระดับการปฏิบัติของสมรรถนะทางวิชาการของผู้บริหารจำนวน 20 ข้อ ที่มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง พบว่าโดยรวมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก 2) ค่าเฉลี่ยของระดับสมรรถนะทางวิชาการ พบว่าโดยรวมแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก และ 3) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กับ สมรรถนะทางวิชาการ โดยรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์แต่ละด้านพบว่า มีความสัมพันธ์อยู่ว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับปานกลาง ระหว่างเป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นผู้บริหารจะต้องใช้การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และการสร้างแรงบันดาลใจ เพื่อพัฒนาการบริหารสมรรถนะงานวิชาการเกี่ยวกับการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, สมรรถนะทางวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to 1) study transformational leadership, 2) study academic competence, and 3) study the relationship between transformational leadership and academic competence. This research was a quantitative research. The sample group used in this research were 106 out of 138 school administrators and teachers in 12 schools in the Srinakarin Network, under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Phatthalung. The samples were obtained by opening the Krejcie and Morgan table and then using the Simple Random Sampling method to determine the sample proportion of school administrators and teachers in each school by drawing lots. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire. Part 1 was the level of transformational leadership practice of administrators with 59 items. Part 2 was the level of academic competence practice of administrators with 20 items, with a reliability of 0.95. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient.

The results of the research found that 1) The mean and standard deviation of transformational leadership It was found that overall, the transformational leadership was at a high level. 2) The average level of academic competence found that overall, the motivation of teachers in the school was at a high level. 3) The correlation coefficient between transformational leadership and academic competence was positively and moderately related. When considering the relationship in each aspect, it was found that there was a moderately positive relationship between the hypotheses, with statistical significance at the .01 level. Therefore, administrators must use ideological influence, consider individuality, and inspire to develop academic competence management in research to develop the quality of education management, school curriculum development, and supervision of learning management in schools.

Keywords: transformational leadership, academic competence, school administrators

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550). กล่าวว่า พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 4 ผู้บริหารสถานศึกษา คือ บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่ง

ทั้งของรัฐและเอกชนที่มีความสำคัญและจะต้องมีภาวะความเป็นผู้นำในทุก ๆ ด้าน ภาวะผู้นำทางวิชาการจึงเป็นหัวใจหลักของการศึกษา โดยการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และให้ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม การจัดการกระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ในเรื่องความรู้เกี่ยวกับตนเอง ความรู้และทักษะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย คณิตศาสตร์ ภาษา และทักษะในการประกอบอาชีพและในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ในด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ดังนั้น ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและเรียนรู้ถึงเทคนิควิธีการที่จะพัฒนาการสอนให้ผู้เรียนมีโอกาที่จะเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ทั้งนี้ต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขและมีความเป็นไทย จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพราะอาจกล่าวได้ว่า ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะสามารถทำให้องค์การประสบความสำเร็จสูงขึ้นในสภาพที่มีข้อจำกัดและปัญหาต่างๆ ได้สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ อาทิเช่น การสร้างกลยุทธ์ที่สามารถดึงความคิดความสามารถของครูออกมาได้ โดยเน้นจริยธรรมและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ส่งผลให้ครูเรียนรู้จะแก้ปัญหาด้วยตนเอง จูงใจให้ครูเกิดแรงบันดาลใจในการทำงานให้ประสบความสำเร็จเพื่อสถานศึกษา การส่งเสริมให้เกิดการยอมรับและเข้าใจในบทบาทของตนเองนอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาคำนึงถึงความแตกต่างของครู เอาใจใส่ในความต้องการ กระจายความรับผิดชอบ ส่งเสริมให้เกิดจินตนาการ มีความรู้สึกมั่นคง (ฐิติวรรณ ลิห์พนิช, 2550)

งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษาเนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นไปตามจุดหมายของ การศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน และเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จของผู้บริหาร (ปริยาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์. 2553)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่มี ต่อการสมรรถนะทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อจะได้นำผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ใช้เป็นข้อสนเทศ และ เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

2. สมรรถนะทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับสมรรถนะทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

2. เพื่อศึกษาสมรรถนะทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับสมรรถนะทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

สมมติฐานในการวิจัย

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวก

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Bass (1997) ได้ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นผู้นำที่ทำให้ผู้ตามอยู่เหนือความสนใจในตนเอง เป็นกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานและผู้ตาม โดยเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ร่วมงานและผู้ตามให้สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวัง พัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานและผู้ตามไปสู่ระดับที่สูงขึ้น ทำให้เกิดการตระหนักรู้ในการกิจและวิสัยทัศน์ของทีมและองค์กร จูงใจผู้ร่วมงานและผู้ตามมองไกลเกินกว่าความสนใจของตนเอง ของพรรคพวกให้เขามองเห็นประโยชน์ต่อกลุ่มองค์กรและสังคม

Micheal Fullan (2006) ได้กล่าวถึงความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงไว้ว่า ควรรู้จัก การบริหารความสัมพันธ์ (Relationship Management) ในด้านต่อไปนี้

1. การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational) ผู้นำที่สร้างแรงบันดาลใจเป็นผู้ชี้แนะและทำให้คนเห็นตามวิสัยทัศน์ หรือภารกิจที่มีร่วมกัน สื่อสารภารกิจร่วมกัน โดยวิธีการที่ทำให้เกิดแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นทำตามได้ กำหนดเป้าหมายร่วมกัน ที่อยู่เหนือขึ้นไปจากงานที่ทำในแต่ละวัน

2. การมีอิทธิพลต่อผู้อื่น (Influence) ตัวบ่งชี้ผู้นำที่มีอิทธิพลเห็นได้ตั้งแต่การรู้ว่าจะใช้วิธีใดในการดึงดูดใจผู้ฟัง ไปจนถึงรู้ว่าจะดึงบุคคลสำคัญเข้ามาร่วมกลุ่มและการสร้างเครือข่ายในการช่วยเหลือสนับสนุน เมื่อเกิดความคิดริเริ่มและรู้จักหว่านล้อมชักจูงและทำให้คนคล้อยตามได้

3. การพัฒนาผู้อื่น (Developing Others) ผู้นำที่มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาความสามารถของผู้อื่นได้จะแสดงความสนใจอย่างแท้จริงในตัวคนที่เขาช่วยเข้าใจเป้าหมาย จุดแข็งและจุดอ่อนของเขา สามารถให้ผลสะท้อนกลับที่สร้างสรรค์และรู้เท่าทันความเป็นไปได้

4. การเป็นตัวเร่งการเปลี่ยนแปลง (Change Catalyst) ผู้นำที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็วจะสามารถรู้ได้ถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง ทำทนายสภาพที่เป็นอยู่เพื่อให้ได้มาซึ่งความเป็นเลิศ เป็นปากเสียงที่เข้มแข็ง เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแม้จะมีฝ่ายตรงข้ามคอยคัดค้าน โดยให้เหตุผลที่คนต้านทานได้ยาก มาแย้ง มีวิธีการปฏิบัติที่จะเอาชนะอุปสรรคที่ขัดขวางการเปลี่ยนแปลง

5. การบริหารจัดการความขัดแย้ง (Conflict Management) ผู้นำที่สามารถจัดการกับปัญหาความขัดแย้งได้ดีคือผู้ที่ทำให้ทุกฝ่ายกล้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง เข้าใจมุมมองที่แตกต่างของแต่ละฝ่ายและหาทางออกที่ทุกคนเห็นพ้องต้องกันได้ เผชิญหน้ากับข้อขัดแย้งที่ปรากฏและรับรู้ความรู้สึกและความคิดเห็นจากทุกด้านและปรับทัศนคติให้เป็นไปในทิศทางที่มาจากการตกลงร่วมกัน

6. การสร้างพันธะความผูกพัน (Building Bonds) ผู้นำที่มีประสิทธิภาพต้องรู้จักสร้างสายใยแห่งสายสัมพันธ์ เข้าใจในความแตกต่างของแต่ละบุคคล สร้างความเชื่อถือและความไว้วางใจ รวมทั้งความปรองดองกันภายในองค์กรและกับผู้ร่วมงานจากภายนอกและเครือข่าย

7. การทำงานร่วมกันเป็นทีมและความร่วมมือกัน (Teamwork and Collaboration) ผู้นำที่ดีต้องรู้จักการทำงานร่วมกัน เพื่อสร้างบรรยากาศของการมีอำนาจ ระหว่างเพื่อนร่วมงานที่เป็นมิตร เป็นแม่แบบของการให้ความเคารพ การช่วยเหลือกันและการร่วมมือกัน สามารถชักจูงผู้อื่นให้เข้าร่วมทำงานอย่างกระตือรือร้น กระฉับกระเฉงเพื่อความพยายามในระดับกลุ่มและสร้างสปีดและเอกลักษณ์ของกลุ่ม ใช้เวลาในการหล่อหลอมและผนึกความ สัมพันธ์เข้าด้วยกัน ให้ไปไกลเกินกว่าที่ภาระหน้าที่ในการทำงานได้กำหนดไว้

Bass (1985) ได้ศึกษาโดยสอบถามความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาของผู้นำทางด้านการทหาร อุตสาหกรรม และการศึกษา พบว่า ผู้นำที่มีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ตามการรับรู้ของผู้ใต้บังคับบัญชาคือ ผู้ที่จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้ก่อให้เกิดความจงรักภักดีต่อการเป็น ผู้ซึ่งได้รับความเคารพนับถือจากทุกคน เป็นผู้ซึ่งมีพรสวรรค์พิเศษในการมองเห็นว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญที่แท้จริงและเป็นผู้มีอุดมการณ์ในการปฏิบัติงาน ผู้ใต้บังคับบัญชามีความศรัทธาในตัวผู้นำอย่างจริงใจและมีความภาคภูมิใจที่ได้อยู่ใกล้ชิดกับผู้นำและเชื่อว่าจะเป็นผู้ที่เป็สัญลักษณ์ของการบรรลุความสำเร็จของผู้ตาม

Avolio (1990 อ้างถึงใน รุ่งกานต์ รอดเรือง, 2546) กล่าวว่า ผู้นำที่มีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ มีคุณลักษณะ 10 ประการ คือ

1. เป็นนักวิสัยทัศน์ โดยการเป็นผู้กำหนดภาพลักษณ์ในอนาคตขององค์กรให้ทุกคนสามารถมองเห็นทิศทางและรู้วิธีการไปถึงจุดหมาย

2. เป็นนักสื่อสารระดับมืออาชีพ มีการใช้ภาษาอย่างมีสีสันและมีชีวิตชีวา ต้องเก่งในการพูดอุปมาอุปมัยเปรียบเทียบให้ผู้ฟังเห็นจริงและคล้อยตาม หันมาให้ความร่วมมือปฏิบัติตาม

3. มีความสามารถในการดลใจผู้อื่นให้เกิดความไว้วางใจโดยการแสดงออกด้วยพฤติกรรมที่มีความสัตย์ซื่อ ถื่อคุณธรรม ยึดมั่นหลักการอย่างมีศักดิ์ศรี ให้เป็นที่ประจักษ์แก่ผู้ตามอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีความกล้าเสี่ยงเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์

4. มีความสามารถในการทำให้ผู้ตามเกิดความมั่นใจในความสามารถของตนเอง โดยการมอบหมายให้ทำงานที่เป็นโครงการง่ายๆ ก่อน เมื่อทำสำเร็จก็จะแสดงความชื่นชมและชมเชยต่อผลงานนั้นก่อนที่จะมอบหมายงานที่มีความยากขึ้นไปตามลำดับให้ทำต่อไป

5. มีการแสดงออกในการทำงานอย่างกระตือรือร้นและฉับไว ทำตนเป็นแบบอย่างแก่ผู้ตามในการทำงานเสร็จตรงเวลา

6. มีคุณลักษณะเด่นในการแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมและมีความอบอุ่นแก่ผู้อื่นด้วยการแสดงออกทางกริยาท่าทาง น้ำเสียง สีหน้า สายตาได้อย่างกลมกลืนเหมาะสมตามกาลเทศะ มีความเปิดเผยตรงไป ตรงมา มีความนุ่มนวลและความรู้สึกอบอุ่นแก่ผู้รอบข้าง

7. มีคุณลักษณะชื่นชอบต่อการเสี่ยง ความกล้าเสี่ยงของผู้นำก็คือ การกล้าริเริ่มใช้กลยุทธ์ใหม่ในการทำงานสู่เป้าหมาย โดยผู้นำจะมีทักษะและความชำนาญในการประเมินสถานการณ์ได้ตรงสภาพความเป็นจริง

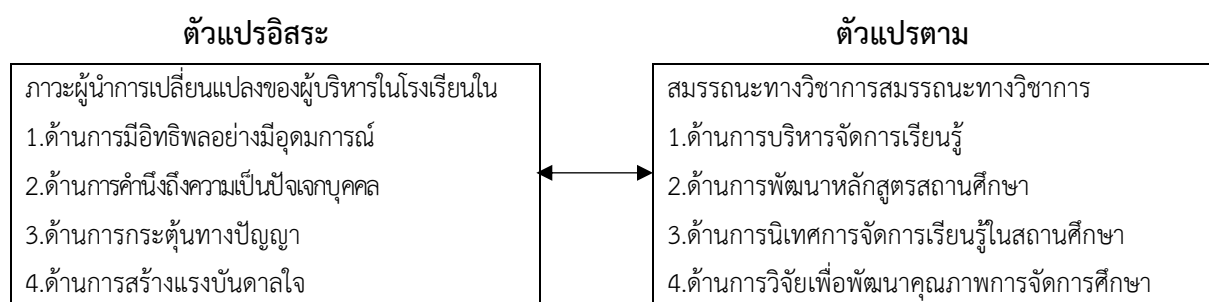
8. มีการใช้กลยุทธ์หลายรูปแบบในการบรรลุเป้าหมาย เพื่อสร้างความประทับใจต่อผู้ตามให้เห็นว่าผู้นำของตนมีความสามารถพิเศษและจากความสำเร็จในการใช้กลยุทธ์ใหม่นี้ก่อให้เกิดผลเป็นคุณลักษณะปรุ่งแต่งที่ผู้ตามมองผู้นำว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญพิเศษของพวกตน

9. มีบุคลิกภาพในเชิงประชาสัมพันธ์ตนเอง ผู้นำจะมีความเชี่ยวชาญและ เฉลียวฉลาดในการเลือกใช้อโอกาส สถานการณ์ วิธีการและกาลเทศะในการปรากฏตัว การเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมขององค์กรหรือของสังคมได้อย่างเหมาะสมโดยสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่ตามมาหรือที่คาดหวังได้ล่วงหน้าอย่างแม่นยำ

10. เป็นผู้นำที่มีความขัดแย้งภายในหน่วยงานของตนเองน้อยมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้นำมีคุณลักษณะปรุ่งแต่งที่สำคัญเฉพาะตนอยู่ 3 ประการ คือ มีความมั่นใจในตนเองสูง มีความโดดเด่นในตนเองและมีความเชื่อมั่นต่อการประพฤติดำเนินทำนองคลองธรรมของตน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับสมรรถนะทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการ

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 12 โรงเรียน 138 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา โรงเรียน เครือข่ายศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 12 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive random sampling) และครูผู้สอนโดยการเปิดตารางของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan ; อ้างถึงใน พรหมณี ลีกิจวัฒน์. 2553) และสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 94 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 106 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1. เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้สร้างเครื่องมือขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนในการสร้างตามลำดับดังนี้

4.1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาเป็นกรอบแนวคิด

4.2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 จากแนวคิดของ Bass & Avolio และจากแบบวัดภาวะผู้นำแบบการเปลี่ยนแปลงของ Bass & Avolio (1998) อ้างถึงใน นพพงษ์ เกิดแจ้ง (2545) ชื่อว่า Multi Factor Leadership Questionnaire (MLQ)

4.3. เสนอร่างแบบสอบถามต่อประธานกรรมการที่ปรึกษางานศึกษาค้นคว้า เพื่อขอคำแนะนำ แล้วปรับปรุงแก้ไข

4.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ตรวจสอบโครงสร้างรูปแบบ ความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมด้านรูปแบบ ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ และวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของคำถาม ประกอบด้วย

1) นายสมชาย มณีรัตน์ ผู้อำนวยการศูนย์เชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดร่มเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 เชี่ยวชาญด้านบริหาร

2) นางสาวจิตรลดา ทองคำ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทุ่งยาว (สิริราษฎร์สามัคคี) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 เชี่ยวชาญด้านภาษา

3) นางนิลวรรณ ชูวิวัฒน์กุล ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดดอนศาลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 เชี่ยวชาญด้านวัดผลประเมินผล มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00

4.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เครือข่ายปราสาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (Reliability) ทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach alpha Coefficient; อ้างถึงใน ประยูร อาษานาม, 2545) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

4.6 นำแบบเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น และมีความสมบูรณ์ ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ตอนที่ 2. เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเกี่ยวกับระดับสมรรถนะทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert) ที่มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95

5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอความอนุเคราะห์จากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สำนักศึกษาทั่วไป วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เพื่อจัดทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

2. ผู้ศึกษาค้นคว้านำหนังสือจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สำนักศึกษาทั่วไป วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม ส่งไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้ศึกษาค้นคว้าติดตามรับแบบสอบถามคืนด้วยตัวเอง จากการส่งแบบสอบถามไปจำนวน 106 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เพื่อนำมาจำแนกความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ความถี่ (Frequencies) และร้อยละ (Percentage)

6.2 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

6.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับสมรรถนะทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient) โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ (r) ตามแนวคิดของ Runyon & Habal (1996)

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต1

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1.ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.27	0.37	มาก	1
2.ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.25	0.36	มาก	2
3.ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	4.24	0.34	มาก	3
4.ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.22	0.45	มาก	4
รวม	4.24	0.31	มาก	

จากตารางที่ 1 ระดับสมรรถนะทางวิชาการภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต1 พบว่าโดยรวมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมาคือ .ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\bar{X} = 4.25$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X} = 4.22$)

ตารางที่ 2. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสมรรถนะทางวิชาการสมรรถนะทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

สมรรถนะทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับสมรรถนะทางวิชาการ			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1.ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้	4.31	0.42	มาก	3
2.ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.33	0.42	มาก	2
3.ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา	4.29	0.40	มาก	4
4.ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	4.39	1.13	มาก	1
รวม	4.33	0.41	มาก	

จากตารางที่ 2. ระดับสมรรถนะทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต1 พบว่าโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดย ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.39$) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.33$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.29$)

ตารางที่ 3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับสมรรถนะทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_{total}
X_1	0.25*	0.25**	0.27**	0.40**	0.47**
X_2	0.34**	0.37**	0.24*	0.17	0.36**
X_3	0.60**	0.56**	0.58**	0.19	0.57**
X_4	0.38**	0.50**	0.45**	0.06	0.38**
X_{total}	0.48**	0.52**	0.48**	0.25*	0.54**

** $p < .01$

จากตารางที่ 3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา(X_{total}) กับสมรรถนะทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา (Y_{total}) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 พบว่า โดยรวมตัวแปร 8 ตัว มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.54 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุดเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือด้านการกระตุ้นทางปัญญา (X_3) และด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ (Y_1) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.60 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือด้านการกระตุ้นทางปัญญา (X_3) และด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา (Y_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.58 อยู่ในระดับปานกลางและด้านการกระตุ้นทางปัญญา (X_3) กับด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (Y_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.56 อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผล

1. ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 พบว่าโดยรวมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถถ่ายทอดความคิดที่สำคัญในเรื่องของอุดมคติ ความเชื่อ และค่านิยมในการปฏิบัติงานด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเอง มีความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พล แซ่มสา (2550) ได้ทำการวิจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูผู้สอนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูผู้สอน จำแนกตามประเภทโรงเรียนโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิษฐา อุโนวิเศษ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่สกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน โดยรวมอยู่ใน

ระดับมาก ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ที่มีสถานภาพและปฏิบัติงานในโรงเรียนที่แตกต่างกันโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารทุกด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านที่มีอำนาจพยากรณ์ คือด้านการคำนึงถึงเอกบุคล การสร้างแรงบันดาลใจ การบริหารแบบวางเฉย โดยมีอำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 56.80ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ควรได้รับการพัฒนามี 3 ด้าน คือ การคำนึงถึงเอกบุคลการสร้างแรงบันดาลใจ การวางเฉย ส่วนองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนที่ควรได้รับการพัฒนามี 2 ด้าน คือ ด้านความคาดหวังที่ทำนายและด้านการมีค่านิยมร่วมกัน

2. ระดับสมรรถนะทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พัทลุง เขต1 พบว่าโดยรวมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และครูใช้การวิจัยนำมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และครูสามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ซึ่งสอดคล้องกับ Chester. (1996) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารการศึกษาทั่วประเทศ สหรัฐอเมริกา พบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมีสมรรถนะสูง เนื่องมาจากการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น ได้แก่การส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลากหลายวิธี อภิปรายปัญหาการปรับปรุงการสอนในที่ประชุมจัดปฐมนิเทศเพื่อช่วยครูใหม่ จัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่ครูเพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจินต์ ไจกระจำ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ทั้ง 5 ด้านคือ ด้านการ เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ และด้านการประเมินผลในการ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาครูในสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เป็นสำคัญ พบว่าอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณเพ็ญ พิสุทธิพงษ์. (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการศึกษา พบว่า บทบาทที่สำคัญๆของผู้บริหาร ได้แก่ การบริหารงานวิชาการเป็นผู้นำ ด้านการชี้แนะการสอน การบริหารงานบุคคลเป็นผู้บริหารจัดการและการบริหารงานสถานศึกษากับชุมชนเป็นผู้สร้างมนุษยสัมพันธ์

3. ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พัทลุง เขต1 พบว่า โดยรวมตัวแปร 8 ตัว มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารประพฤตินให้ครูเคารพนับถือเชื่อมั่นศรัทธาและให้ความไว้วางใจ สามารถถ่ายทอดความคิดที่สำคัญในเรื่องของอุดมคติ ความเชื่อ และค่านิยมในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเอง มีความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ และ ผู้บริหารแสดงความชื่นชมในความสามารถและผลงานของครู แต่ละคน ทำให้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับ

สมรรถนะทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับKate (2007) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลที่ได้รับจากการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาพบว่า นักเรียนชอบการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้มีสภาพคล้ายบ้าน นักเรียนมีความตั้งใจเรียนเพิ่มขึ้น เพราะสนองตอบความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนและความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้เรียนดีขึ้นอย่างชัดเจนว่า การสื่อสารและการร่วมมือกันปฏิบัติที่เข้มแข็ง และมีประสิทธิผลมากขึ้น เป็นกุญแจสำคัญที่จะกำจัดอุปสรรคเหล่านี้ให้ได้ จึงจะทำให้ผู้ปกครองกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น และได้มีบทบาทมากขึ้นในการช่วยบุตรหลานของตนให้ศึกษาเล่าเรียนจนจบบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่สูงขึ้น และกระหายที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิตเน้นความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครูด้วยกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมส่วน ภูวงษ์ยานอก, 2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแบบภาวะของผู้นำควบคุมและความจำกัดของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่บริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์บทบาทของครูใหญ่ในบริบทของการบริหารงานวิชาการ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ 1. แบบภาวะผู้นำ 2. กลไกการควบคุมทางสังคม 3. ความตึงเครียดหรือความจำกัดของบทบาทที่เกิดจากความเปลี่ยนแปลงของบทบาทที่คาดหวัง ผลการค้นคว้าอิสระพบว่า ในด้านพฤติกรรมองค์กรนั้น ความคาดหวังในบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยมีการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานเป็นตัวกลาง ความตึงเครียดระดับสูงของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา เกิดจากความไม่สอดคล้องระหว่างการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานกับการใช้อำนาจตามตำแหน่งเพื่อการควบคุมการปฏิบัติงาน และการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สภาวะเช่นนี้อาจทำให้มีแรงต่อต้านเกิดขึ้นด้วย และแรงต่อต้านที่เกิดขึ้นในส่วนของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการพยายามปรับปรุงรูปแบบการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน ทั้งนี้อาจเกิดจากความต้องการที่ทวนกลับไปใช้การบริหารแบบรวมอำนาจเช่นเดิม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kaplan. (2007) ได้ศึกษาและทำวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์ภาวะผู้นำของกลุ่มโรงเรียนจิวิข มหาวิทยาลัยจอร์จทาวน์ วิธีการวิจัยใช้การสัมภาษณ์ ดูเอกสารและการสังเกต สํารวจจากครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้บริหารของกลุ่มจิวิข การเก็บรวบรวมข้อมูลได้มาจากการศึกษาและวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สรุปได้ว่าผู้บริหารมีความคล้ายคลึงกันในการบริหารด้านการเปลี่ยนแปลง การแก้ไขปัญหา การสื่อสารและการบริหารจัดการในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรถ่ายทอดความคิดที่สำคัญในเรื่องของอุดมคติ ความเชื่อ และค่านิยมในการปฏิบัติงาน และความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรประพฤติตนให้ครูเคารพนับถือเชื่อมั่นศรัทธาและให้ความไว้วางใจ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเอง

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ผู้บริหารแสดงความชื่นชมในความสามารถและผลงานของครู

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรกระตุ้นจิตวิญญาณของทีมให้มีชีวิตชีวาอยู่เสมอและผู้บริหารสามารถคาดการณ์และวางแผนพัฒนาสถานศึกษาให้รองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแรงบันดาลใจ และความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน และการส่งเสริมให้ครู ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความยุติธรรมและเอาใจใส่ต่อครูทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน และผู้บริหารดูแลเอาใจใส่และให้ความสำคัญกับทรัพยากรบุคคล และการรับฟังความคิดเห็นของครูและบุคลากรอย่างมีเหตุผล ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความตระหนักถึงการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย และการนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา

2.4 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสม และ ครูสามารถจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา

2.5 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น และการดำเนินการนิเทศด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง กับผู้บริหารมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์นิเทศกับหน่วยงานอื่น ในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสภาการศึกษาตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว:
- ชนิษฐา อุ่นวิเศษ.(2550). *ภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จินต์ ใจกระจ่าง. (2553). *สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ฐิตีวรรณ ลิ้มพานิช, (2550). *การศึกษาการระดมผู้นำกับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออก*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น (ฉบับปรับปรุงใหม่)*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : สุวีริยา สาร:
- บุญชม ศรีสะอาด. (2555). *การวิจัยเบื้องต้น*: พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาร:
- พรณี ลีกิจวัฒน์ นะ. (2553). *วิธีการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

- วรรณเพ็ญ พิสุทธิพงษ์. (2553). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเขาฉกรรจ์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ปทุมธานี :
มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- สมส่วน ภูวงษ์ยางนอก. (2554). ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Avolio. W., David, A., & Yammarino. (1991). Leading in the 1990 : The Four I' of transformation
Leadership. **Journal of European Industrial training** (4) 1-8.
- Bass, B.M. (1985). *Leadership and Performance Beyond Expectation*. New York: The Free.
- Bass, B.M. and B.J. Avolio. (1994). *Transformational Leadership Development*. California:
Consulting Psychologist Press.
- Bass, Bernard M. and Avolio, Bruce J. (1992). "Developing Transformational Leadership
and Beyond". **Journal of European Industrial Training**. (May 1990) : pp 21-27.
- Kaplan, Elissa A. (2007). "Analysis of Leadership in three Jewish Congregational Schools"
Dissertation Abstracts International. 68(01): unpagged; July.
- Michael Fullan. (2006). *Turnaround leadership "The Jossey-Bass education series"*.
University of Michigan: Jossey-bass.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*.
Educational and Psychological Measurement, 30, 607-610.
- Runyon, Richard. : (1996). *Fundamental of behavioral Statistics*. New York : McGraw-Hill.

ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ
ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

The relationship between Emotional intelligence With school-based
administration of school administrators in educational expansion schools

Under the Rayong Primary Education Office of Area 1

มุกดา สารฤทธิ์¹, พิมพฤทธิ์ เทียงภักดิ์²

Mukda Sararit¹, Pimparit Tiangpak²

ภาควิชาสาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม, ประเทศไทย¹

คณะศิลปศาสตร์และการศึกษา, วิชาสาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยอินเตอร์เทคโนโลยีลำปาง, ประเทศไทย²

Department of Educational Administration, Siam Technology College, Thailand¹

Faculty of Liberal Arts and Education, Department of Educational Administration, Lampang Intertech College, Thailand²

Received: June 03, 2024 Revised: June 13, 2024 Accepted: June 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา, 2) เพื่อศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา, 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา, การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาส ปีการศึกษา 2562 จำนวน 277 คน โดยสุ่มหาจำนวนโรงเรียนแยกเป็นรายอำเภอ โดยทำการแบ่งแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จากนั้นดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรแต่ละโรงเรียนใน 3 อำเภอ คือ อำเภอเขาชะเมา อำเภอแกลง อำเภอวังจันทร์ แล้วจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่าโดยรวมความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก 2) ระดับปฏิบัติการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่าโดยรวมมีการปฏิบัติการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และ 3) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยาย

โอกาสทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับสูง มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์แต่ละด้านพบว่า มีความสัมพันธ์อยู่ในช่วงระหว่าง 0.55 - 0.76 การสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง กับหลักการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง การควบคุมอารมณ์ตนเอง กับหลักการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูงและการตระหนักรู้อารมณ์ของตน กับหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ความฉลาดทางอารมณ์, บริหารสถานศึกษา, การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

Abstract

This research aimed to 1) study the emotional intelligence of school administrators in the expanded opportunity schools, 2) study the school-based management of school administrators in the expanded opportunity schools, 3) study the relationship between emotional intelligence and school-based management of school administrators in the expanded opportunity schools. This research was a quantitative research. The sample group was teachers. The sample group in this research was school administrators and teachers in basic education schools, expanded opportunity schools, , academic year 2019, totaling 277 people. The number of schools was randomly selected by each district using stratified random sampling. Then, the sample group was randomly selected according to the proportion of the population of each school in 3 districts: Khao Chamao District, Klaeng District, Wang Chan District, and then the simple random sampling method was used by drawing lots. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire with a reliability of 0.98. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The research results found that 1) The emotional intelligence of school administrators in the schools that expanded educational opportunities found that overall, the emotional intelligence of the administrators was at a high level. 2) The level of school-based administrative practices of school administrators in the schools that expanded educational opportunities 1 found that overall, the school-based administrative practices of school administrators were at a high level. 3. The correlation coefficient between emotional intelligence and school-based administrative practices of school administrators in the schools that expanded educational opportunities under the Office of the Rayong Primary Educational Service Area 1 was overall high. There was a positive relationship with statistical significance at the .01 level. When considering the relationship in each aspect, it was found that the relationship was between 0.55 - 0.76. Creating self-motivation and the principle of participation

were highly related. Self-control With the principle of participation, there is a high level of relationship (and awareness of one's emotions with the principle of returning the power to manage education to the people, there is a moderate level of relationship, with a statistically significant positive relationship at the .01 level.

Keywords: Emotional intelligence, School administration, School-based administration

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ฉบับปรับปรุงฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) มาตรา 39 บัญญัติว่า ให้กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ผู้บริหารโรงเรียนมีอิสระในการบริหารงานและใช้ดุลยพินิจของวิชาชีพในการ จัดการโรงเรียนนั้นๆ ให้มากขึ้น ซึ่งการบริหารงานในโรงเรียนต้องอาศัยบุคคลที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงและ สามารถใช้ความฉลาดทางอารมณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการบริหารงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้บริหารสถานศึกษานับเป็นกลไกสำคัญที่มีอิทธิพลสูงต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบ การศึกษา ผู้บริหารยังมีบทบาทต่อการบริหารโรงเรียนมากเพราะโรงเรียนเป็นระบบย่อย ของระบบการศึกษา และระบบสังคม การจัดการศึกษาจึงต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทาง สภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้ง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีในการบริหารจัดการโรงเรียนจึง เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารและทีมที่จะต้อง นำเอานโยบายที่ได้รับไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพสูงสุด ผู้บริหารที่มีความฉลาดทางอารมณ์ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อความสำเร็จของการ ปฏิบัติงานในสถานศึกษาเนื่องจากจะทำให้ผู้ร่วมงาน ปฏิบัติงานทั้งในและนอกสถานศึกษา มีความเชื่อมั่น ศรัทธา ส่งผลให้เกิดพลังในการร่วมมือร่วมใจ ไปสู่การเปลี่ยนแปลง ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือผู้ร่วมงานให้ สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุ เป้าหมายที่ต้องการ ในการบริหารงานจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องมีความ ฉลาดทางอารมณ์เพื่อให้การบริหารทุกหน่วยงาน ทุกภาคส่วน สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารที่มีความฉลาดทางอารมณ์มีความสำคัญต่อบุคคลและผู้ร่วมงาน โดยผู้นำจะพยายามทำให้เกิดการ ยอมรับอิทธิพล และโน้มน้าวใจ เพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มปฏิบัติตาม ทั้งนี้ศักยภาพของผู้นำ นั้นมีผลต่อผู้ร่วมงาน ในด้านความเชื่อมั่นความนับถือ กำลังใจและความอบอุ่นในการร่วมงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ บรรลุ วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

แนวคิดการการปฏิรูปการบริหารและการจัดการศึกษา โดยการกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษาปรากฏ เป็นรูปธรรมและตามกฎหมาย เป็นไปตามแนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งสถานศึกษาแต่ละแห่ง จะต้องเร่งปรับตัว และการเปลี่ยนแปลงนี้อาจต้องใช้เวลาอีกนานพอสมควรกว่าสถานศึกษาจะมีความเข้มแข็ง พอในการบริหารจัดการด้วยตนเอง ในวงการศึกษไทยจึงควรมีการทำการวิจัยสนับสนุนการบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน ค้นหาโรงเรียนที่ก้าวหน้าในการบริหารมายกย่องและเป็นตัวอย่างให้สถานศึกษาอื่นได้เรียนรู้

ทั้งนี้ต้องมุ่งเน้นความรับผิดชอบของสถานศึกษา มีการติดตาม ประเมินผลอย่างใกล้ชิด ส่วนกลางต้องให้โอกาสสถานศึกษาได้ลงมือบริหารจัดการเอง โดยมีเขตพื้นที่และส่วนกลางคอยเป็นพี่เลี้ยง หลังจากนั้นสถานศึกษาจะเกิดความเข้มแข็ง ส่งผลต่อประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดการศึกษาต่อไป (ดิเรก วรรณเศียร, ประสิทธิ์ เขียวศรี, นพรุจ ศักดิ์ศิริ. 2553)

David (1996) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นแนวทางหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษา โดยการกระจายอำนาจจัดการศึกษาไปยังโรงเรียนให้มากขึ้น โดยมีสมมติฐานว่า การให้โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่มากขึ้น จะทำให้ประสิทธิภาพของโรงเรียนสูงขึ้น มีความยืดหยุ่นมากขึ้นและมีผลผลิตดีขึ้น

Cheng (1996) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนคณะครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ ซึ่งมารวมตัวเป็นคณะกรรมการโรงเรียน ได้มีโอกาสร่วมจัดการศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียนผู้ปกครอง และชุมชน ส่งผลให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

คำถามของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
2. เพื่อศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
2. เพื่อศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

สมมติฐานของการวิจัย

ความฉลาดทางอารมณ์ กับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวก

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 996 คน จากสถานศึกษาจำนวน 31 โรงเรียน ปีการศึกษา 2562

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2562 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 277 คน และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง แบบอย่างง่าย (Sample Random Sampling) โดยใช้จำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนแต่ละโรงเรียนเป็นเกณฑ์ในการเลือกกลุ่ม ทั้งนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ตัวแปรอิสระได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การตระหนักรู้อารมณ์ของตน 2) การสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง 3) การเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น 4) การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น และ 5) การควบคุมอารมณ์ตนเอง

2. ตัวแปรตามได้แก่ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management: SBM) จำนวน 5 หลัก ประกอบด้วย 1) หลักการกระจายอำนาจ 2) หลักการมีส่วนร่วม 3) หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน 4) หลักการบริหารตนเอง และ 5) หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์

โครงสร้างของความฉลาดทางอารมณ์เสียก่อน จากการศึกษาเอกสารต่างๆ พบว่า มีผู้ให้แนวคิดทฤษฎีความฉลาดทางอารมณ์ ไว้หลากหลายดังนี้

ตามทัศนะของ รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2548) ได้อธิบายถึงประโยชน์และความสำคัญของความสามารถทางอารมณ์ไว้ว่าความสำเร็จของมนุษย์นั้นไม่สามารถจะพยากรณ์หรือคาดเดาได้จากคะแนนการประเมินที่ได้จากการสอบวัดความฉลาดทางสติปัญญา ซึ่งสรุปว่าระดับความฉลาดทางสติปัญญาจะมีผลเพียง 20% เท่านั้น ในขณะที่เขาเชื่อว่าธรรมชาติความสำเร็จที่สำคัญของมนุษย์ก็คือ ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของคนนั่นเอง และได้แบ่งกลุ่มสติปัญญาขั้นพื้นฐานของมนุษย์ออกเป็น 2 ด้านด้วยกัน คือ

1) สติปัญญาในตัวบุคคล โดยจัดเป็นความสามารถเชิงสหสัมพันธ์ภายในตัวของบุคคลนั้น ที่จะตระหนักรู้ และสามารถบริหารจัดการกับอารมณ์ของตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2) สติปัญญาระหว่างบุคคล ซึ่งจัดเป็นความสามารถในการตระหนักรู้และเข้าใจถึงอารมณ์ ตลอดจนเหตุจูงใจของผู้อื่นตามทัศนะ Mayer & Salovey (1990, อ้างถึงใน สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2550) ได้บัญญัติศัพท์คำว่า emotional intelligence ขึ้นใช้เป็นครั้งแรก และได้เสนอว่า ความฉลาดทางอารมณ์เป็นความสามารถในการปรับตัว คือ การประเมินค่าและการพบออกทางอารมณ์ 3 ชั้น

1) **ชั้นรู้จักภาวะอารมณ์ของตนเอง** การประเมินภาวะอารมณ์ของตนได้ถูกต้อง และการพบออกได้อย่างเหมาะสม การที่บุคคลสามารถรับรู้ระดับ และจำแนกภาวะอารมณ์ที่เกิดขึ้นกับตนได้เป็นปัจจัยนำที่เอื้อต่อความสามารถในการปรับตัวการพบออกทางอารมณ์ได้อย่างดี เช่น เด็กสามารถรับรู้ภาวะอารมณ์ที่พบออกทางสีหน้าได้อย่างถูกต้อง ที่ผันตามระดับอายุ ยิ่งโตยิ่งรับรู้อารมณ์ได้อย่างถูกต้อง

2) **ชั้นควบคุมอารมณ์** ชั้นนี้จะกับดูแลภาวะอารมณ์ของตนและของผู้อื่นได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะ ทั้งในแง่ของกายกรรมวจีกรรม และมนโกรรม ในบางอาชีพจำเป็นต้องฝึกชั้นนี้มากเป็นพิเศษ เช่น ผู้ตามต้อนรับบนเครื่องบิน ที่ต้องฉลาดรู้เท่าทันในท่าทีภาวะอารมณ์ ความต้องการของลูกค้า

3) **ชั้นใช้ความฉลาดทางอารมณ์** แต่ละคนจะมีความสามารถใช้ประโยชน์จากภาวะอารมณ์ของตนต่างกันในการแก้ไขปัญหา หรือช่วยในการปรับตัว หากอารมณ์ดีอาจมีส่วนช่วยให้เกิดภาวะคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีเหตุผลในการตอบข้อสอบการคิดวิเคราะห์ขณะที่อารมณ์เศร้าทำให้การคิดแบบอุปมาอุปไมยช้าลง

แนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

Wayne K. Hoy and Miskel G. Cencil, (2005). การนำหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปใช้ในการบริหารโรงเรียนได้พบว่ามีประโยชน์ต่อการบริหารและการจัดการศึกษาโดยรวม ดังนี้

1. เป็นการระดมผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์เพื่อร่วมกันจัดการศึกษา เปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิ และตัวแทนองค์กรต่างๆ ในชุมชน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียน

2. ขวัญ และกำลังใจของครูดีขึ้น เนื่องจากมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการบริหารและจัดการเรียนการสอนมากขึ้น ครูเกิดความภาคภูมิใจในงานของโรงเรียนเพราะได้มีโอกาสร่วมทำมากขึ้น

3. เป็นการระดมทรัพยากรจากชุมชนเพื่อจัดการศึกษา ทั้งด้านบุคลากร การเงินและวิชาการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยอาศัยเครือข่ายผู้แทนองค์กรต่างๆ และเครือข่ายผู้ปกครองที่เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา

4. สร้างภาวะผู้นำให้กับบุคลากรในโรงเรียน การกระจายความรับผิดชอบให้ทีมงานต่างๆ ในโรงเรียนจะทำให้เกิดผู้นำกลุ่มและสมาชิกในโรงเรียนจะผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำในทีมงาน

5. เพิ่มปริมาณและคุณภาพการติดต่อสื่อสาร การบริหารแบบมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีมทำให้ต้องมีการสื่อสารภายในทีมงาน และระหว่างหน่วยงานภายในโรงเรียนมากขึ้น อันทำให้บุคลากรในโรงเรียนรับรู้และเข้าใจนโยบายและแนวทางของโรงเรียนเพิ่มขึ้น

6. เกิดการริเริ่มสร้างสรรค์ การให้โรงเรียนรับผิดชอบบริหารจัดการด้วยตนเอง ทำให้เกิดการริเริ่มจัดทำโครงการใหม่ๆ เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนมากขึ้น

7. เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียน การที่ครู ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ ทำให้เกิดแนวทางที่จะใช้งบประมาณโดยประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุด

8. เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วม และความรู้สึกในความเป็นเจ้าของโรงเรียนเพิ่มขึ้น เนื่องจากเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนในโรงเรียน ได้เสนอความคิดเห็นในการบริหารและจัดการศึกษารวมทั้งการปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

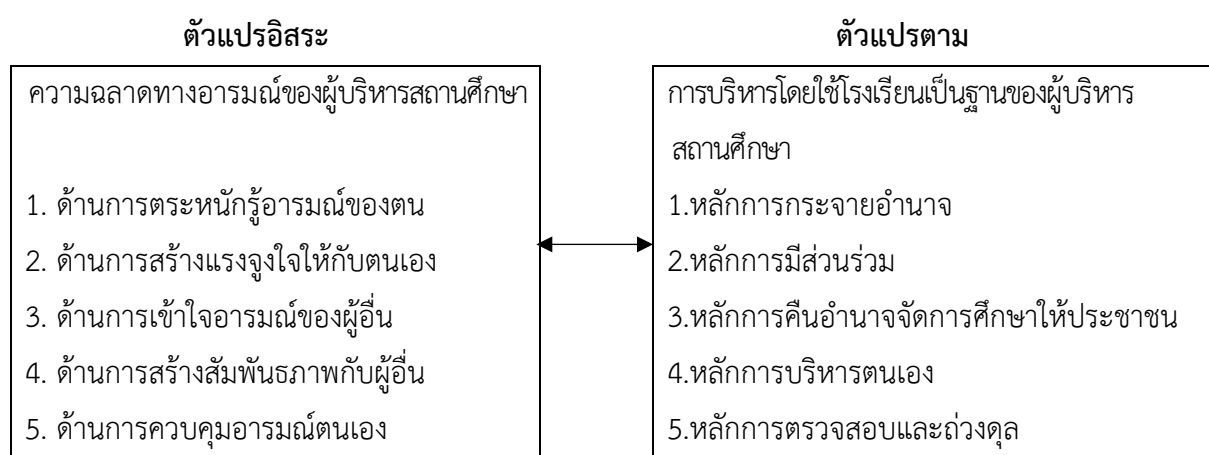
9. โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับชุมชนมากขึ้น เนื่องจากชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา

10. การบริหาร และการตัดสินใจด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ เนื่องจากเป็นการบริหารในรูปองค์คณะบุคคล

สรุปได้ว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีความสำคัญ เพราะก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่างๆ คือ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง นักเรียน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาด้วยตนเอง ทำให้เกิดความริเริ่มสร้างสรรค์ ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ ครูมีขวัญและกำลังใจ เพราะรู้สึกมีส่วนร่วมในการบริหาร เป็นการระดมทรัพยากรจากชุมชนเพื่อจัดการศึกษา สถานศึกษามีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน การบริหารการตัดสินใจด้วยความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2562 มีโรงเรียน 31 โรงเรียน ผู้บริหาร จำนวน 31 คน ครูจำนวน 965 คน จำนวนทั้งสิ้น 996 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 996 คน ที่คัดเลือกมาด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น(Stratified Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นชั้นของการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการ

(check list) ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับปฏิบัติความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 24 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับปฏิบัติการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 27 ข้อ
ที่มีค่าความเชื่อมั่น = 0.95

ตารางที่ 1. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ความฉลาดทางอารมณ์	ระดับพฤติกรรมที่ปฏิบัติ		แปลผล	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ของตน	4.32	0.60	มาก	3
2. ด้านการสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง	4.36	0.55	มาก	2
3. ด้านการเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น	4.24	0.70	มาก	5
4. ด้านการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น	4.41	0.64	มาก	1
5. ด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง	4.31	0.62	มาก	4
รวม	4.33	0.55	มาก	

จากตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า โดยรวมความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.41$) รองลงมาคือ ด้านการสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง ($\bar{X} = 4.36$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น ($\bar{X} = 4.24$)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1.หลักการกระจายอำนาจ	4.35	0.58	มาก	4
2.หลักการมีส่วนร่วม	4.42	0.57	มาก	2
3.หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน	4.35	0.63	มาก	4
4.หลักการบริหารตนเอง	4.36	0.53	มาก	3
5.หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล	4.45	0.55	มาก	1
รวม	4.38	0.50	มาก	

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่าโดยรวมปฏิบัติการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือหลักการตรวจสอบและถ่วงดุลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมาคือ หลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.42$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ หลักการกระจายอำนาจและหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน ($\bar{X} = 4.35$)

ตาราง 3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์						
	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	X_{tot}	Y_{tot}
X_1	0.63**	0.71**	0.55**	0.63**	0.60**	0.88**	0.72**
X_2	0.69**	0.76**	0.67**	0.72**	0.62**	0.90**	0.80**
X_3	0.70**	0.70**	0.61**	0.66**	0.59**	0.89**	0.75**
X_4	0.65**	0.67**	0.65**	0.60**	0.58**	0.88**	0.73**
X_5	0.69**	0.73**	0.59**	0.63**	0.59**	0.87**	0.74**
X_{tot}	0.76**	0.81**	0.70**	0.73**	0.67**	1	0.84**
Y_{tot}	0.90**	0.93**	0.83**	0.88**	0.81**	0.84**	1

** = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4. พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประณัติการระยอง เขต 1 (Y_{tot}) โดยรวมอยู่พบว่าในระดับสูง ($r_{xy} = .84^{**}$) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์แต่ละด้านพบว่า มีความสัมพันธ์อยู่ในช่วงระหว่าง 0.55 - 0.76 การสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง (X_2) กับหลักการมีส่วนร่วม (Y_2) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.76^{**}$) การควบคุมอารมณ์ตนเอง (X_5) กับหลักการมีส่วนร่วม (Y_2) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.73^{**}$) และการตระหนักรู้อารมณ์ของตน (X_1) กับหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (Y_3) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.55^{**}$) อย่างมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1. ระดับพฤติกรรมที่แสดงออกของความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณัติการระยอง เขต 1 พบว่าโดยรวมความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารมีความเต็มใจให้ความช่วยเหลือหากผู้อื่นมีปัญหาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mohamad and Juraifa (2016) ได้ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์กับการปฏิบัติงานของครูในประเทศมาเลเซีย โดยศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งประกอบด้วย 4 มิติ ได้แก่ ความมีวินัยควบคุมตนเอง ความตระหนักรู้ตนเอง แรงจูงใจตนเอง และทักษะทางสังคมที่มีต่อการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่าง คือครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาในรัฐเคดะห์ 6 แห่ง จำนวน 212 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมความฉลาดทางอารมณ์มีผลต่อการปฏิบัติงาน สถิติปัญหาและความพึงพอใจในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญ จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งงานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารในด้านการตระหนักรู้ตนเอง ด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเอง ด้านการจูงใจตนเอง ด้านการเข้าใจผู้อื่นและด้านการมีทักษะทางสังคม โดยอาจศึกษาเป็นความสัมพันธ์และเปรียบเทียบจำแนกตามเพศระดับการศึกษาประสบการณ์และขนาดสถานศึกษา

2. ระดับปฏิบัติการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณัติการระยอง เขต 1 พบว่าโดยรวมปฏิบัติการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการจัดทำรายงานการดำเนินงานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนเป็นประจำทุกปีซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์รักข์ สามัคภูมิพิพ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษากับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณัติการราชบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประณัติการราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประณัติการราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กับ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณัติการราชบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณัติการระยอง เขต 1 (Y_{tot}) โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .84^{**}$) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์แต่ละด้านพบว่า มีความสัมพันธ์อยู่ในช่วงระหว่าง 0.55 - 0.76 การสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง (X_2) กับหลักการมีส่วนร่วม (Y_2) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.76^{**}$) การควบคุมอารมณ์ตนเอง (X_5) กับหลักการมีส่วนร่วม (Y_2) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.73^{**}$) และการตระหนักรู้อารมณ์ของตน (X_1) กับหลักการคืบอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (Y_3) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.55^{**}$) อย่างมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sivertson (2018) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะของครูใหญ่ที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของครู แรงจูงใจภายใน ภายนอก การรับรู้ พบว่า ครูที่มีประสิทธิภาพสูงซึ่งมีการวัดผลการเรียนการสอนและประเมินว่าสมรรถนะผู้บริหารมีประสิทธิภาพสูงตามการประเมินการสอนประจำปีของครู ผลลัพธ์ของการวิเคราะห์ข้อมูลล้มเหลวในการปฏิเสธสมมติฐานว่างเนื่องจากผลลัพธ์ความสัมพันธ์ที่สร้างขึ้นคือ $r(153) = .11$ และ $p = .171$ ระหว่างแรงจูงใจภายในกับประสิทธิภาพของครู $r(153) = -.06$ และ $p = .467$ ระหว่างแรงจูงใจภายนอกกับการทำงานของครู และ $r(153) = .02$ และ $p = .830$ ระหว่างการรับรู้ของครูเกี่ยวกับสมรรถนะของครูใหญ่ที่สำคัญและการปฏิบัติงานของครู แม้ว่าการศึกษานี้ไม่ได้สร้างความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นอิสระ แต่การศึกษานี้แสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ของแรงจูงใจให้กับครูที่มีประสิทธิภาพสูงแต่ละคนรวมทั้งแสดงให้เห็นถึงการขาดปัจจัยแรงจูงใจ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับพฤติกรรมที่แสดงออกของความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 พบว่าโดยรวมความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารมีความเต็มใจให้ความช่วยเหลือหากผู้อื่นมีปัญหาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mohamad and Juraifa (2016) ได้ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์กับการปฏิบัติงานของครูในประเทศมาเลเซีย โดยศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งประกอบด้วย 4 มิติ ได้แก่ ความมีวินัยควบคุมตนเอง ความตระหนักรู้ตนเอง แรงจูงใจตนเอง และทักษะทางสังคมที่มีต่อการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่าง คือครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาในรัฐเกดะห์ 6 แห่ง จำนวน 212 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมความฉลาดทางอารมณ์มีผลต่อการปฏิบัติงาน สถิติปัญหาและความพึงพอใจในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญ จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งงานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารในด้านการตระหนักรู้ตนเอง ด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเอง ด้านการจูงใจตนเอง ด้านการเข้าใจผู้อื่นและด้านการมีทักษะทางสังคม โดยอาจศึกษาเป็นความสัมพันธ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลกานต์ บุญน้อม(2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับวัฒนธรรมองค์กรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตภาคตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ ปานกลาง โดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล 2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหาร

โดยใช้โรงเรียนเป็นจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า มีปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามขนาด โรงเรียน พบว่า มีปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยรวมและ ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ระดับปฏิบัติการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่าโดยรวมปฏิบัติการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งนี้ เป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการจัดทำรายงานการดำเนินงานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนเป็นประจำทุกปีซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์รักข์ สามัคภูมิพิพ(2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษากับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กับ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธรรมรัตน์ สงศรีและคณะ(2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยภาพรวมและรายด้าน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หลักการกระจาย อำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล และหลักการบริหารตนเอง ประสิทธิภาพของการบริหารงานโดยรวมและรายด้านมีประสิทธิภาพการบริหารงานอยู่ใน ระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อ พิจารณารายด้าน มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยมีความสัมพันธ์กับด้าน การบริหารงานบุคคลสูงที่สุด รองลงมาด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหาร งานวิชาการ และมีความสัมพันธ์กับด้านการบริหารงานทั่วไปต่ำที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.01

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 (Y_{tot}) โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .84^{**}$) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์แต่ละด้านพบว่า มีความสัมพันธ์อยู่ในช่วงระหว่าง 0.55 - 0.76 การสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง (X_2) กับหลักการมีส่วนร่วม (Y_2) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.76^{**}$) การควบคุมอารมณ์ตนเอง (X_5) กับหลักการมีส่วนร่วม (Y_2) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.73^{**}$) และการตระหนักรู้อารมณ์ของตน (X_1) กับหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (Y_3) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.55^{**}$) อย่างมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sivertson (2018)

ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะของครูใหญ่ที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของครู แรงจูงใจภายใน ภายนอก การรับรู้ พบว่า ครูที่มีประสิทธิภาพสูงซึ่งมีการวัดผลการเรียนการสอนและประเมินว่าสมรรถนะผู้บริหารมีประสิทธิภาพสูงตามการประเมินการสอนประจำปีของครู ผลลัพธ์ของการวิเคราะห์ข้อมูลล้มเหลวในการปฏิเสธสมมติฐานว่างเนื่องจากผลลัพธ์ความสัมพันธ์ที่สร้างขึ้นคือ $r(153) = .11$ และ $p = .171$ ระหว่างแรงจูงใจภายในกับประสิทธิภาพของครู $r(153) = -.06$ และ $p = .467$, ระหว่างแรงจูงใจภายนอกกับการทำงานของครู และ $r(153) = .02$ และ $p = .830$ ระหว่างการรับรู้ของครูเกี่ยวกับสมรรถนะของครูใหญ่ที่สำคัญและการปฏิบัติงานของครู แม้ว่าการศึกษานี้ไม่ได้สร้างความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นอิสระ แต่การศึกษานี้แสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ของแรงจูงใจให้กับครูที่มีประสิทธิภาพสูงแต่ละคนรวมทั้งแสดงให้เห็นถึงการขาดปัจจัยแรงจูงใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sabah และคณะ (2012) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของสมรรถนะหลักของครูได้เปรียบในการแข่งขันและผลการปฏิบัติงานขององค์กร พบว่า สมรรถนะหลักมีผลกระทบเชิงบวกและมีความได้เปรียบทางการแข่งขันและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานขององค์กร นอกจากนี้ข้อได้เปรียบทางการแข่งขันยังมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานขององค์กร ผลสรุป การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานขององค์กรทำได้โดยนาสมรรถนะหลักมาใช้ในองค์กร เช่น การแสดงวิสัยทัศน์ การทำงานเป็นทีม และการเพิ่มขีดความสามารถในการทำงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Farahbakhsh (2012) ได้ศึกษาบทบาทความฉลาดทางอารมณ์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในการบริหารโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์และความสัมพันธ์กับคุณภาพการทำงานของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารในเมืองโครามา บัดประเทศอิหร่าน จำนวน 139 คน โดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และหาค่า t -test จากผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของการทำงานกับความฉลาดทางอารมณ์เป็นไปในทิศทางบวกในด้านความตระหนักรู้ตนเอง การจัดการควบคุมอารมณ์ตนเองและทักษะทางสังคม ผู้บริหารที่มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูงจะส่งผลทำให้เกิดคุณภาพในการทำงานที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ของตน ผู้บริหารสถานศึกษามีการเชื่อมั่นในความสามารถ ของตนเอง และการสร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ ในการพัฒนาการบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานของ ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
2. ด้านการสร้างแรงจูงใจให้กับตนเองผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจและยอมรับในอารมณ์ของผู้อื่น และความเต็มใจให้ความช่วยเหลือหากผู้อื่นมีปัญหา ในการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
3. ด้านการเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น ผู้บริหารสถานศึกษาความเข้าใจและยอมรับในอารมณ์ ของผู้อื่น และความเต็มใจให้ความช่วยเหลือหากผู้อื่นมีปัญหา ในการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

4. ด้านการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น ผู้บริหารสถานศึกษามีสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้มี และการแสดงความชื่นชมให้กำลังใจซึ่งกันและกันในการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

5. ด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถควบคุมตนเองให้แสดงความเห็นได้อย่างเหมาะสม และมีความสามารถทำใจยอมรับเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในชีวิตได้ ในการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ของตนเองของผู้บริหารในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาดูบ้าง ว่าผลจะแตกต่างกันหรือไม่

2.2 ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการสร้างแรงจูงใจให้กับตนเองของผู้บริหารในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 ควรทำการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ด้านการเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น ของผู้บริหารในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดูบ้าง ว่าผลจะแตกต่างกันหรือไม่

2.4 ควรทำการศึกษาวิจัยกรณีศึกษาเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ด้านการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น ของผู้บริหารในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.5 ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง ของผู้บริหารในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาดูบ้างว่าผลจะเป็นอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กมลกานต์ บุญน้อม.(2559) . *ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับวัฒนธรรมองค์การในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตภาคตะวันออก*. งานนิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552 ก). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ดิเรก วรณเศียร, ประสิทธิ์ เขียวศรี, นพรุจ ศักดิ์ศิริ. (2553). *การวิจัยและพัฒนา รูปแบบการจัด การศึกษา โรงเรียนมาตรฐานสากล*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- พิมพ์รักษ์ สามคัมพิมพ์ (2556) *การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษากับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1*. นครปฐม : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ธรรมรัตน์ สงศรีและคณะ.(2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1*. นพนธ์มหาบัณฑิต,สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2548). *โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเขาวนอารมณ์และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร*. สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2554). *ภาวะความเป็นผู้นำ*. กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพรส (1989).
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2550). *ภาวะผู้นำ ทฤษฎีและปฏิบัติ: ศาสตร์และศิลป์สู่ความเป็นผู้นำที่สมบูรณ์*. ม.ป.ท.
- Cheng, Yin Cheong. (1996). *School Effectiveness and School-based Management : A Mechanism for Development*. London : The Falmer.
- David, Jane L. (1996). The Who, What, and Why of Site-Based Management. Educational Leadership.Florida Department of Education. Strategies for School-Based Management. December 1995/January
- Farahbakhsh, S. (2012). *The Role of Emotional Intelligence in Increasing Quality of Work Life in School Principals*. Iran : Master Thesis Department of Education, Lorestan University.
- Krejcie, RV, & Morgan, DW (1970) **Specifying sample sizes for research activities Educational and psychological measurements**, 30, 607-610
- Mohamad, Mafuzah & Jais, Juraifa (2016) Emotional intelligence and operations: Education among Malaysian teachers The 7th International Economics and Business Conference, 5 and 6 October 2015 Economics and Finance Procedia, 35, 674 - 682
- Sivertson. S. (2018). *A system dynamics model of fish populations in Western Lake Superior*. Semantics Scholar.
- Farahbakhsh, S. (2012). *The Role of Emotional Intelligence in Increasing Quality of Work Life in School Principals*. Iran : Master Thesis Department of Education, Lorestan University.
- Wayne K. Hoy and Miskel G. Cencil. (2005). *Education Administration : Theory, Research, and Practice*. New York : McGraw –Hill.

แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนสังกัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ
Guidelines for the use of information technology in academic
administration. Of schools under the Chaiyaphum Provincial
Administrative Organization

เนตร บุญวาสนา¹ สาลินี มีเจริญ²

Nath Boonwasana¹, Sarinee Meecharern²

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม ประเทศไทย¹

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม ประเทศไทย²

Master of Education Program, Siam Technology College, Thailand¹,

Master of Education Program, Siam Technology College, Thailand²,

Received: April 4, 2025 Revised: April. 15, 2025 Accepted: April. 25, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิกครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยจำแนกตามสถานภาพของ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งใน การปฏิบัติงาน ขนาดของโรงเรียน จำนวน 266 คน จากจำนวนทั้งสิ้น 790 คน จากจำนวน 26 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมพบว่ามีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการวัดประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน รองลงมา คือด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านที่มีการใช้ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา

2. แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพบว่า โดยรวมพบว่าผู้บริหารให้การส่งเสริมจัดอบรมบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติทางการวิจัยด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มีความถี่สูงสุด = 63 คิดเป็นร้อยละ 33.69 รองลงมา คือ การจัดอบรมบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้โปรแกรมวัดและประเมินผล ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ความถี่สูงสุด = 62 คิดเป็นร้อยละ 33.16 และต่ำสุดคือ การประชาสัมพันธ์หลักสูตร ให้ผู้เรียนหรือผู้รับบริการหรือสังคมได้ทราบว่าหลักสูตรของสถานศึกษานั้น ๆ มีหลักสูตรอะไรบ้าง เนื้อหาหลักสูตรเป็นอย่างไร ในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความถี่ละ 5.35 ผลการวิจัยครั้งนี้ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการในด้านการวัดประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และควรปรับปรุงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการในการนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : เทคโนโลยีสารสนเทศ , การบริหารงานวิชาการ, องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

Abstract

A study of guidelines for the use of information technology in academic administration. of the school under the Chaiyaphum Provincial administrative organization this time was intended to 1) Study the use of information technology in the academic administration of Schools under Chaiyaphum Provincial administrative organization and 2) study the development method of the use of information technology in academic administration of Schools under Chaiyaphum Provincial Administrative Organization This research was a quantitative research. Classified by the status of Examples used in the research were: gender, education level, position in practice the size of the school was 266 people. From a total of 790 people from 26 schools. Tools used for data collection was a 5-level estimation scale questionnaire with confidence in the whole version 0.95. The statistics used in the analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation.

The results of the research were as follows: 1) The use of information technology in academic management of of Schools under Chaiyaphum Provincial administrative organization Overall, it was found that the use of information technology in academic administration was at a high level When considered individually, it was found that they used information technology in academic management at a high level in all areas. They used information technology in academic management at a high level in all areas. They used information technology in academic management at a high level in all areas. and has the highest mean

was the measurement, evaluation and implementation of the transfer of grades followed by the development of the educational institution curriculum and the side with the lowest average was education supervision.

2) Guidelines for the development of the use of information technology in the academic administration of the school administrators. It was found that overall, it was found that the management promoted training of personnel to have knowledge about the program application computer ready to analyze research statistical data for the development of educational quality in educational institutions had the highest frequency of 63, accounting for 33.69 percent followed by the training of personnel to have knowledge about the use of measurement and evaluation programs. Measurement, evaluation and implementation of academic results transfer the maximum frequency was 62. Measurement, evaluation and implementation of academic results transfer the maximum frequency was 62, accounting for 33.16 percent. And the lowest was to promote the course let the learners or service recipients or society know that the curriculum of that educational institution that courses were available? How about the course content? In terms of curriculum development, educational institutions had the lowest frequency of 10, accounting for 5.35 percent. As a result of this research, administrators should promote the use of information technology. In academic administration in the area of measurement, evaluation and implementation of grades transfer and the development of educational institutions curriculum and should improve the use of information technology on academic administration in educational supervision to be more efficient

Keywords: Information Technology, Academic Administration, Chaiyaphum Provincial Administrative Organization

บทนำ

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะนอกจากจะใช้ในการวางแผนควบคุมการทำงานและประกอบ การตัดสินใจอย่างถูกต้องเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ไม่ว่าจะเป็นทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา ทั้งในระดับท้องถิ่นและในระดับมหภาคโดยมีระบบสารสนเทศเป็นตัวจักรที่สำคัญที่ทำให้เกิดการ แข่งขันกันอย่างมากระบบสารสนเทศที่ดีจะช่วยให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันซึ่งสะท้อนให้เห็นถึง ความสำคัญของเทคโนโลยีที่เพิ่มขึ้นเทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญอย่างยิ่งในการผลิต การเข้าถึง การ จัดเก็บ และการแพร่กระจายความรู้ (ทวิศักดิ์ กอนันตกุล. 2545) ในด้านการศึกษาที่เช่นกัน การเตรียมความ พร้อมในการย่างก้าวสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ในสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ การผลิต การถ่ายทอดบูรณา การ และการใช้ความรู้เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน

จากการศึกษาการดำเนินการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาต่ำกว่าโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา สาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีมากมายหลายอย่าง อย่างไรก็ตาม สาเหตุที่สำคัญมาก คือ ครูยังขาดทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ ครูและบุคลากรยังขาดการเตรียมการและการฝึกฝนทักษะของครู ไม่ว่าจะเป็นพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี การสื่อสาร และการถ่ายทอด การเป็นผู้ให้คำปรึกษาที่ดี รวมทั้งความกระตือรือร้นในการบริหารจัดการปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ และประเมินผลที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ครูขาดการใช้สื่อ โดยเฉพาะการใช้สื่อเทคโนโลยีซึ่งเด็กในระดับมัธยมศึกษามีความจำเป็นต้องสืบค้นข้อมูลเรียนรู้โลกกว้าง การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กวัยนี้ (รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปีการศึกษา 2562) ปัจจัยในด้านต่าง ๆ ที่มีผลกระทบที่สามารถพบเห็นได้ เช่น การนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ค่อนข้างน้อย ครูขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ทั้งนี้ ครูและบุคลากรทางการศึกษาบางส่วนยังขาดความเข้าใจและทักษะการทำสื่อ ICT มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน ประกอบกับมีจำนวนบุคลากรในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางงานวิชาการไม่เพียงพอ บุคลากรที่มีอยู่ก็มีความรู้ความชำนาญในด้านการใช้งานน้อยไม่เห็นความสำคัญกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ จึงส่งผลให้ความก้าวหน้าทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ไม่ทัดเทียมสากล การสื่อสารบางครั้งผิดพลาดและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน (กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ, 2562)

ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนากลยุทธ์ที่สามารถจะลดอุปสรรค และผลเพิ่มการปฏิบัติการทางวิชาการ การมีพฤติกรรมในทางบวก ความสามารถในการทำแบบทดสอบมาตรฐานให้ได้ดี และมีโอกาสที่จะได้เข้าเรียนต่อหลังจากจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความเข้าใจชัดเจนขึ้นเกี่ยวกับ ความต้องการที่จะให้มีประสบการณ์ทางการศึกษาของบุตรหลานของตนในทุกระดับชั้น อุปสรรคที่พบได้ระบุและแบ่งประเภทออกได้ 2 ด้าน ใหญ่ ๆ คือ การสื่อสารและการร่วมมือกันปฏิบัติ ผู้ปกครองกล่าวอย่างชัดเจนว่า การสื่อสารและการร่วมมือกันปฏิบัติที่เข้มแข็ง และมีประสิทธิผลมากขึ้น เป็นกุญแจสำคัญที่จะกำจัดอุปสรรคเหล่านี้ให้ได้ จึงจะทำให้ผู้ปกครองกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น และได้มีบทบาทมากขึ้นในการช่วยบุตรหลานของตนให้ศึกษาเล่าเรียนจนจบบรรลุ เป้าหมายทางการศึกษาที่สูงขึ้น และกระหายที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิตเน้นความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครูด้วยกัน (Aikens, 2002)

ผู้บริหารเชิงสร้างสรรค์ในด้านการจัดการสร้างนวัตกรรมที่ต้องมาจากทุกระดับของโรงเรียน ตั้งแต่ระดับบนสุด คือ executive ซึ่งเป็นผู้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย ซึ่งการจัดการนวัตกรรมต้องอาศัยการขับเคลื่อนทั้งโรงเรียน โดยเฉพาะความรู้ทางด้านเทคโนโลยีมาเพื่อสร้างผลงานให้กับโรงเรียน ผู้บริหารระดับบนต้องส่งทอดความคิดให้กับผู้บริหารระดับกลางเพื่อวางกลยุทธ์ การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ การแจกแจงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ไม่ว่าจะเป็นบุคลากร เงินทุน เครื่องมือต่าง ๆ ให้กับแต่ละแผนกเพื่อให้เกิดการประสานงานของแต่ละหน่วยงาน สำหรับการดำเนินงานในระดับปฏิบัติการจะมีการกำหนดวิธีการดำเนินงานให้บุคลากรทุกคนใช้ความสามารถให้มากที่สุด โดยการทำงานร่วมกันเป็นทีมการช่วยเหลือซึ่งกันและกันการ

แก้ปัญหาในระดับล่างเพื่อป้องกัน การเกิดปัญหาในระดับสูงต่อไป การนำประสบการณ์และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาสร้างคุณค่าเพื่อให้โรงเรียนสามารถ พัฒนาทุกด้านได้อย่างต่อเนื่องและ สามารถสร้างสิ่งที่ดีให้กับผู้มีส่วนได้เสียโดยรวมได้ (Chan and Mak, 2014)

จากปัญหาความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข สนับสนุนส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ อันจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ ที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการจะประกอบด้วยงานต่อไปนี้ การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน ประกอบด้วย แผนปฏิบัติงานวิชาการ โครงการสอน บันทึกหลังสอน การจัดทำแผนงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดเกี่ยวกับการเรียนการสอน ประกอบด้วย การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดแบบเรียน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกงาน การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและส่งเสริมการจัดหลักสูตร และโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ ประกอบด้วย การจัดสื่อการเรียนการสอน การจัดห้องสมุด การนิเทศการสอน และการวัดผลและประเมินผล เป็นกระบวนการที่จะเป็นในการจัดการเรียนการสอน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553)

ขอบข่ายของ การบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้ งานด้านหลักสูตร การ จัดเนื้อหาของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดอุปกรณ์การเรียนการสอน การนิเทศการสอน และการส่งเสริมครูประจำการ (Faber & Shearon, 1978)

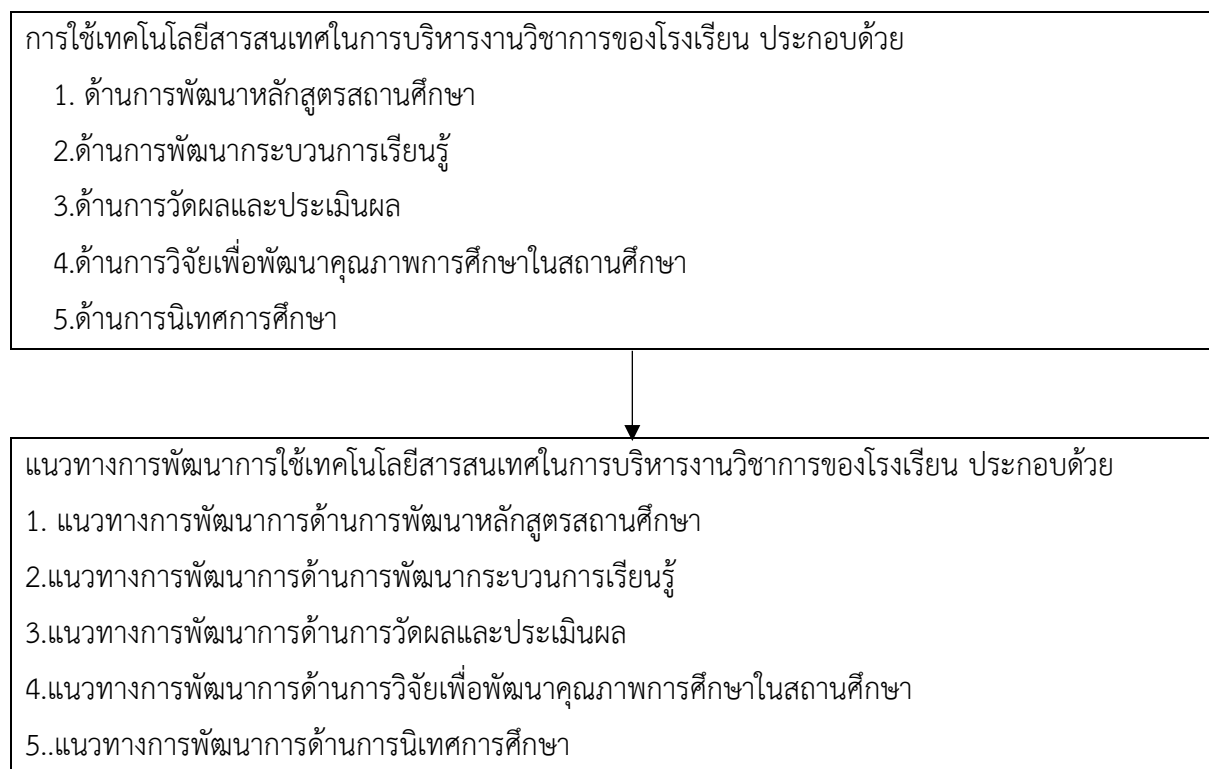
ขอบข่ายของ การบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้ งานด้านหลักสูตร และการนำไปใช้ งานการเรียนการสอน งานประเมินผล และงานจัดหาสื่อสนับสนุนโปรแกรมการเรียนการสอน (Kimbrough & Nunery, 1988) ได้กำหนด ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการไว้ 7 ด้านดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรและการสอน งานบริหารกิจกรรมนักเรียน งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารงานบุคลากร การบริหารอาคารสถานที่และบริเวณการบริหารงบประมาณและธุรการ และการบริหารงานพิเศษอื่น ๆ (Jarvis, (1989)

จากแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าวผู้ค้นคว้าอิสระได้สรุปขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาไว้ 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและจัดการเรียนการสอน ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านงานทะเบียนวัดผลและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรที่ศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 26 โรงเรียน แบ่งตามขนาดโรงเรียน ซึ่งมีอยู่ 3 ขนาดตามเกณฑ์สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (พระราชบัญญัติ โนนทรวงษ์, 2551) จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 55 คน และ ครูผู้สอน จำนวน 735 คนรวมทั้งสิ้นจำนวน 790 คน (สถิติข้อมูลบุคลากร กองการเจ้าหน้าที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ข้อมูล ณ วันที่ 10 กรกฎาคม 2563)

2. ตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan อ้างถึงใน ประภาพร ศรีตระกูล, 2550) ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดของตัวอย่างทั้งสิ้น 266 คน คิดเป็นสัดส่วนของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 19 คน และสัดส่วนของครูผู้สอน จำนวน 247 คน การสุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (sample random sampling) โดยวิธีการคำนวณตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน จนได้กลุ่มตัวอย่างครบจำนวน 266 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการสังเคราะห์จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ เนื้อหาจะแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนดังนี้ (ดวงใจ กฤดากร, 2545)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เป็นแบบปลายเปิด เนื้อหาจะแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา

4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
2) ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) จากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด, (2553)

3) ผู้ศึกษาดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามแนวคิดของ (ดวงใจ กฤดากร, 2545) และนำแบบสอบถามของ วิชัย สุขพันธุ์, (2548) มาสังเคราะห์รวมกับนิยามปฏิบัติการ ผู้ศึกษาดำเนินการขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาในครั้งนี้

4) นำแบบสอบถามเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

5) ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

5.1) ดร.ไพพรรณ ไชยสุวรรณ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ด้านโครงสร้างเนื้อหา

5.2) ดร.ธีรพลธ์ คงนาวัง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษา เชี่ยวชาญด้านภาษา

5.3) นายอนุชา ขวาทไทย ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติที่ใช้ในการศึกษา

โดยหาค่าดัชนี เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของข้อคำถามแต่ละข้อโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามแต่ละข้อกับประเด็นที่มุ่งวัด (IOC : Index of Item-objective congruence) ค่าที่ได้อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00

6) นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาสอนแนะอีกครั้งหนึ่ง

7) ปรับปรุง แก้ไขเครื่องมือ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน คิดเป็นสัดส่วนผู้บริหารสถานศึกษา 10 คน ครูผู้สอน 20 คน

8) นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) จากการศึกษาพบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่า = 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตจากวิทยาลัยเทคโนโลยีสยามเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

2. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 266 ฉบับ ตามวัน เวลา ที่กำหนดไว้

3. ชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ทราบวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยและกำหนดระยะเวลาช่องทางการส่งคืนแบบสอบถาม

4. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนที่มีความสมบูรณ์ทั้ง 266 ฉบับ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง นำไปแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอ ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

4.2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการที่เป็นปลายเปิดนำมาวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่แล้วเรียงลำดับความคิดเห็นตามความถี่

4.4 การแปลผลข้อมูล ในการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลผลไว้ 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ได้แก่

1.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามปฏิบัติการ (IOC : Index of Item-objective Congruence)

1.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

1.3 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ 1) ความถี่ (Frequency) 2) ร้อยละ (Percentage) 3) ค่าเฉลี่ย (Mean) 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมและรายด้าน

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.15	0.43	มาก	2
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.07	0.36	มาก	4
3. ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.19	0.48	มาก	1
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.09	0.35	มาก	3
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.03	0.41	มาก	5
รวม	4.13	0.31	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมมีระดับการใช้อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{x} = 4.19$) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.15$) และด้านที่มีระดับการใช้ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{x} = 4.03$)

ตารางที่ 2 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ : ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายข้อ

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน	4.00	0.88	มาก	5
2. จัดทำโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.18	0.76	มาก	3
3. จัดตารางเรียนตารางสอนของชั้นเรียน ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน	4.35	0.68	มาก	1
4. ช่วยพัฒนาการเรียนการสอน เช่น มีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีเครื่องคอมพิวเตอร์ตลอดจนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ช่วยในการจัดการเรียนการสอน	4.20	0.79	มาก	2
5. ประมวลเพื่อนำเสนอความต้องการรายวิชาของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อใช้ในการปรับสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา	4.04	0.88	มาก	4
รวม	4.15	0.43	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่าระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมมีระดับการใช้อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดตารางเรียนตารางสอนของชั้นเรียน ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน ($\bar{x} = 4.35$) รองลงมา คือ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการช่วยพัฒนาการเรียนการสอน เช่น มีเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีเครื่องคอมพิวเตอร์ ตลอดจนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ช่วยในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.20$) และข้อที่มีระดับการใช้ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.00$)

ตารางที่ 3 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ : ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ โดยภาพรวมและรายข้อ

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. ผลิตสื่อการเรียนการสอน	4.24	0.76	มาก	1
2. ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น การสื่อสาร การสืบค้นข้อมูลผ่านระบบเครือข่าย	4.09	0.81	มาก	2
3. บริหารงานห้องสมุด	4.01	0.81	มาก	4
4. นำโปรแกรมสำเร็จรูปมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น โปรแกรมการสอนคณิตศาสตร์และ วิทยาศาสตร์ของบริษัท LEARN EDUCATION	3.99	0.87	มาก	5
5. จัดทำบัญชี สื่อการเรียนการสอนของสถานศึกษา	4.05	0.85	มาก	3
รวม	4.07	0.36	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่าระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีระดับการใช้อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการผลิตสื่อการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.24$) รองลงมา คือ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น การสื่อสารการสืบค้นข้อมูลผ่านระบบเครือข่าย ($\bar{x} = 4.09$) และข้อที่มีระดับการใช้ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด คือ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนำโปรแกรมสำเร็จรูป มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น โปรแกรมการสอนคณิตศาสตร์และ วิทยาศาสตร์ของบริษัท LEARN EDUCATION ($\bar{x} = 3.99$)

ตารางที่ 4 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ : ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวมและรายข้อ

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. บันทึกเอกสารหลักฐานการประเมินผลการพัฒนาผู้เรียนรายวิชา (ปถ.05) ที่มีความถูกต้องครบถ้วนเป็นปัจจุบัน	4.28	0.75	มาก	1
2. แสดงจำนวนนักเรียนที่จบหลักสูตร และแสดงการเข้าชั้นของนักเรียนเป็นรายปีอย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน	4.16	0.76	มาก	4
3. รวบรวมผลการเรียนทุกรายวิชาของนักเรียน และบันทึกผลในแบบรายงานการพัฒนา คุณภาพ ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.20	0.79	มาก	3
4. จัดทำข้อมูล สถิติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแยกตามระดับชั้นและกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.25	0.77	มาก	2
5. จัดทำเอกสารหลักฐานในชั้นเรียนตามระเบียบการวัดผล ประเมินผลและมีการสรุปรายงานผลการเรียนรู้ให้แก่ผู้ปกครอง	4.10	0.80	มาก	5
รวม	4.19	0.47	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่าระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวมมีระดับการใช้อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.19$) เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบันทึกเอกสารหลักฐานการประเมินผลการพัฒนาผู้เรียนรายวิชา (ปถ.05) ที่มีความถูกต้องครบถ้วนเป็นปัจจุบัน ($\bar{x} = 4.28$) รองลงมา คือ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำข้อมูล สถิติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแยกตามระดับชั้นและกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.25$) และข้อที่มีระดับการใช้ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด คือ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำเอกสารหลักฐานในชั้นเรียนตามระเบียบการวัดผล ประเมินผล และมีการสรุปรายงานผลการเรียนรู้ให้แก่ผู้ปกครองทราบ ($\bar{x} = 4.10$)

ตารางที่ 5 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ : ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายข้อ

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. จัดทำ แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมและปฏิทินปฏิบัติงาน	4.14	0.78	มาก	2
2. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา	4.09	0.79	มาก	3
3. ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของหลากหลายในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.24	0.77	มาก	1

ตารางที่ 5 (ต่อ)

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
4. จัดทำเนียบงานวิจัย เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยของครู	4.06	0.82	มาก	4
5. ติดตาม ประเมินผลและสรุปรายงานผลการดำเนินงานวิจัยทางการศึกษา	3.97	0.88	มาก	5
รวม	4.09	0.35	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่าระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการใช้อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของหลากหลายในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.24$) รองลงมา คือ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำ แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมและปฏิทินปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 4.14$) และข้อที่มีการใช้ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด คือ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการติดตาม ประเมินผลและสรุปรายงานผลการดำเนินงานวิจัยทางการศึกษา ($\bar{x} = 3.97$)

ตารางที่ 6 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ : ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมและรายข้อ

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. กำหนดเป้าหมายการนิเทศ	3.96	0.82	มาก	4
2. จัดทำแผนการนิเทศภายในโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการของโรงเรียน	4.09	0.79	มาก	2
3. จัดเตรียมสื่อและเอกสารการนิเทศโดยใช้คอมพิวเตอร์	4.15	0.92	มาก	1
4. รวบรวมประมวผล เก็บรักษา และเผยแพร่ข้อมูล	3.91	0.76	มาก	5
5. รายงานผลการนิเทศโดยใช้คอมพิวเตอร์ในการนำเสนอ	4.04	0.94	มาก	3
รวม	4.03	0.41	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่าระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมมีการใช้อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเตรียมสื่อและเอกสารการนิเทศโดยใช้คอมพิวเตอร์ ($\bar{x} = 4.15$) รองลงมา คือ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำแผนการนิเทศภายในโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความ

ต้องการของโรงเรียน ($\bar{x} = 4.09$) และข้อที่มีการใช้ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด คือ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมประมวลผล เก็บรักษา และเผยแพร่ข้อมูล ($\bar{x} = 3.91$)

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิเคราะห์ค่าความถี่ ของแนวทางการทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ จากแบบสอบถามตอนที่ 3 โดยการเรียงลำดับความสำคัญเป็นรายชื่อ และจัดอันดับความถี่ในแต่ละด้านจากแบบสอบถามที่ได้คืน 266 ฉบับมีผู้บริหารสถานศึกษาและครูเสนอแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ รวม 187 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 70.30 ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเสนอแนวทางแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีระดับการพัฒนาความถี่มากที่สุดคือ ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบและแนวทางการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร (ความถี่ = 52) คิดเป็นร้อยละ 27.81 รองลงมา คือ นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประสานงาน ส่งงาน และติดตามงานอย่างสม่ำเสมอ (ความถี่ = 34) คิดเป็นร้อยละ 18.18 และต่ำสุดคือการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้เรียนหรือผู้รับบริการหรือสังคมได้ทราบว่าหลักสูตรของสถานศึกษานั้น ๆ มีหลักสูตรอะไรบ้าง เนื้อหาหลักสูตรเป็นอย่างไร (ความถี่ = 10) คิดเป็นร้อยละ 5.35

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเสนอแนวทางแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีระดับการพัฒนาการใช้ความถี่มากที่สุดคือ จัดทำ e-Learning เพื่อช่วยในการเรียนการสอน (ความถี่ = 54) คิดเป็นร้อยละ 28.88 รองลงมา คือ ใช้ Facebook Live ในการถ่ายทอดสดในการสอนหรือกิจกรรมการเรียนการสอน (ความถี่ = 45) คิดเป็นร้อยละ 24.06 และต่ำสุดคือการจัดสรรงบประมาณในการซื้อ e-Book ให้เพียงพอของปริมาณครูนักเรียน (ความถี่ = 24) คิดเป็นร้อยละ 12.83

3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเสนอแนวทางแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีระดับการพัฒนาการใช้ความถี่มากที่สุดคือ จัดอบรมบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้โปรแกรมวัดและประเมินผล (ความถี่ = 62) คิดเป็นร้อยละ 33.16 รองลงมา คือ จัดเก็บข้อมูลการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ สามารถนำข้อมูลมาใช้งานได้ทุกเวลา (ความถี่ = 37) คิดเป็นร้อยละ 19.79 และต่ำสุดคือ การสร้างข้อสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการประเมินคุณภาพผู้เรียน ที่นักเรียนสามารถใช้ในการทดสอบหรือประเมินผลได้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยมีการได้ตอบกับผู้เรียน (ความถี่ = 15) คิดเป็นร้อยละ 8.02

3.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเสนอแนวทางแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีระดับการพัฒนาการใช้ความถี่มากที่สุดคือ การจัดอบรมบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้โปรแกรมในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติทางการวิจัย (ความถี่ = 63) คิดเป็นร้อยละ 33.69 รองลงมาคือ ส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการต่าง ๆ ของโรงเรียนและครูผู้สอนผ่านช่องทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อประโยชน์และเป็นแนวทางในการการพัฒนาผลงานด้านวิชาการ (ความถี่ = 52) คิดเป็นร้อยละ 27.81 และต่ำสุดคือการสร้างเครือข่ายการวิจัยทางการศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครือข่าย(Network) เป็นการเชื่อมโยงของกลุ่ม(ความถี่ = 29) คิดเป็นร้อยละ 15.51

3.5 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเสนอแนวทางแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีระดับการพัฒนาการใช้ความถี่มากที่สุดคือ ใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศในการวางแผนงาน ติดตามงาน เก็บข้อมูล และประเมินผล (ความถี่ = 59) คิดเป็นร้อยละ 31.55 รองลงมา คือ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนิเทศการศึกษา เช่น โดยวิธีวีดิโอเทคเลคอนเฟอเรนซ์ ระบบการนิเทศออนไลน์ คลิปประกอบการนิเทศ โทรศัพท์มือถือเพื่อการนิเทศ เป็นต้น (ความถี่ = 50) คิดเป็นร้อยละ 26.74 และ ด้านที่ต่ำสุดคือด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศรายงานผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พร้อมเอกสารหลักฐาน (ความถี่ = 42) คิดเป็นร้อยละ 19.25

การอภิปรายผล

1.ระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมมีระดับการใช้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา โดยมีประเด็นอภิปรายเพิ่มเติม ตามลำดับ ดังนี้

1.1 ด้านการวัดประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมระดับการใช้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดตารางเรียนตารางสอนของชั้นเรียน ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผลผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ตลอดจนในมาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิต และการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Goodhart (1991) พบว่า ความเป็นผู้นำในด้านการจัดการของผู้บริหาร ควรมีคุณธรรมจริยธรรมของครูปฏิบัติการสอนและเป็นหนึ่งเดียวของสถานศึกษามีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนและส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงภา เตเปา (2562) พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนในการวัดผลและประเมินผลจากสภาพจริง ด้วยวิธีที่หลากหลายโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมระดับการใช้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดตารางเรียนตารางสอนของชั้นเรียน ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผลผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ตลอดจนในมาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิต และการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย

1.3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยรวมระดับการใช้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพ การเรียนรู้ของหลากหลายในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผลผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ตลอดจนในมาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิต และการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อให้เกิด

การใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยุทธนา วงศ์ใหญ่ (2552, :4-5) พบว่า ปัญหาและแนวทางการแก้ไขการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมพบว่าปัญหาที่สำคัญคือการพัฒนา ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศยังไม่สอดคล้องกับงานด้านหลักสูตรและการสอน บุคลากรยังขาดประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศแนวทางการแก้ปัญหาคือการให้งบประมาณสนับสนุนแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา การอบรมเชิงปฏิบัติการในการ ให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนตลอดจนระเบียบวิธีวิจัยที่เหมาะสมต่อสภาพปัญหาของแต่ละบุคคล

1.4 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมระดับการใช้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการผลิตสื่อการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผลผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ตลอดจนในมาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มี การวิจัยและพัฒนา การผลิต และการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการใช้ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เดวิด (David, 2008) พบว่าปัจจัยที่กำหนดความสำเร็จด้านนักเรียนคือ การมีความรู้เรื่องเทคโนโลยี(Technology Literacy) เพื่อ ใช้ในการทำงานและการเรียนรู้ตลอดชีวิต แสวงหาแนวทางการจัดศึกษา

1.5 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมระดับการใช้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด คือ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเตรียมสื่อและเอกสารการนิเทศโดยใช้คอมพิวเตอร์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผลผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ตลอดจนในมาตรา 67 รัฐ ต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิต และการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบและ ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ Smith (2006) พบว่า การจะทำให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพสูง ต้องส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอน หลากๆ วิธีให้คณะครูมีส่วนร่วมในการจัดวางแผนการอบรม จัดโครงการให้ครูได้สับเปลี่ยนกันเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการณ์สอน การประเมินผลและติดตามผลการปฏิบัติงาน การสาธิตการสอน การนิเทศครูใหม่ วิจารณ์การปฏิบัติงานครูโดยไม่เสียกำลังใจ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงภา เตปะ , (2562) พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี ด้าน การนิเทศการศึกษา มีการจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศภายใน โดยกำหนดปฏิทิน การนิเทศอย่างชัดเจน สอดคล้องกับผลการวิจัย ของ สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561) พบว่า ด้านการนิเทศการศึกษา สถานศึกษาควรจัดทำเอกสารคู่มือการนิเทศของสถานศึกษา มี การศึกษาดูงานด้าน ระบบการนิเทศภายใน และกำหนดหลักเกณฑ์ ปฏิทินในการนิเทศอย่างชัดเจน

2. แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดชัยภูมิ

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเสนอแนวทางการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ที่มีความถี่มากที่สุดคือ ศึกษา วิเคราะห์รูปแบบและแนวทางการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิมล เดชะ, (2559) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาครูผู้สอนให้มีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร การเขียนแผนการ จัดการเรียนรู้และเทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและเหมาะสมให้เพียงพอกับความ ต้องการของครูผู้สอนและนักเรียน มีการประเมินผลตามสภาพจริง ตลอดจนควรจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศภายในและกำหนด

ปฏิทินการดำเนินการนิเทศให้ชัดเจน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิชัย พรหมบุตร (2559, :104-105) พบว่า ควรมีระบบการวางแผนงานวิชาการ โดยผู้บริหารและผู้กำหนดเป้าหมาย รู้จักการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนางานวิชาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางวิชาการ

2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูเสนอแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีระดับความถี่มากที่สุดคือ จัดทำ e-Learning เพื่อช่วยในการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ กนกวรรณ สุภารณ, (2563) กล่าวว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในปัจจุบัน ส่งผลต่อการเลื่อนเปิดสถานศึกษา และเกิดการแพร่หลายของแนวทางจัดการเรียนรู้ออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และสารสนเทศขึ้นอย่างมากมาย ดังนั้น ครูผู้สอนในฐานะผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่แก่นักเรียนต่างก็มีการปรับตัว และเตรียมทักษะเพื่อรับมือกับแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบใหม่อย่างทันทั่วทั้งที่ พร้อมรับกับสถานการณ์ความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นได้อยู่เสมอ ทักษะในการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือระบบปฏิบัติการรูปแบบต่าง ๆ ที่อาศัยการบริหารจัดการห้องเรียนซึ่งแตกต่างไปจากห้องเรียนปกติในโรงเรียนนั้น ทักษะในการถ่ายทอดความรู้ของครูที่สำคัญอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นแผนการสอน สื่อการสอน และการจัดการห้องเรียนผ่านเครือข่ายออนไลน์

2.3 ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเสนอแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีระดับการใช้ความถี่มากที่สุดคือ จัดอบรมบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้โปรแกรมวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับ (กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระยะ พ.ศ. 2554 – 2563) มีแนวโน้มในการพัฒนาด้านการศึกษา ด้านการพัฒนาคน บุคลากรจะมีความสามารถในการสร้างสรรค์และใช้ สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ มีวิจรณ์ญาณและรู้ เท่าทันมากยิ่งขึ้น บุคลากรด้าน ICT มีการพัฒนาความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในระดับที่เป็นสากล ด้านการพัฒนาทรัพยากรขั้นพื้นฐาน สร้างโอกาสการเข้าถึงทรัพยากรและบริการสาธารณะต่าง ๆ ให้ มีความทั่วถึงและทัดเทียมกันมากขึ้น

2.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเสนอแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความถี่มากที่สุดคือ จัดอบรมบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้โปรแกรมในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติทางการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย รุ่งนภา จินตามล, (2556) พบว่า โรงเรียนควรมีการประชุมวางแผนเพื่อหาแนวทางการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ในด้านการวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ และควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการมากขึ้น ควรส่งเสริม สนับสนุนและให้ความรู้แก่ครูในการผลิต และการจัดทำสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ โดยเฉพาะการจัดทำบทเรียนสำเร็จรูป (CAI) หรือ บทเรียนออนไลน์ (e-Learning) และควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการตัดสินใจและวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อความถูกต้อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิชัย พรหมบุตร (2559, :104-105) พบว่า ควรมีระบบการวางแผนงานวิชาการ โดยผู้บริหารและผู้กำหนดเป้าหมาย รู้จักการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนางานวิชาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางวิชาการ

2.5 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูเสนอแนวทางในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ด้านการนิเทศการศึกษา แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความถี่มากที่สุดคือ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวางแผนงาน ติดตามงาน เก็บข้อมูล และประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับ (อรธกร เก่งพล. 2550, :53) พบว่า ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการบริหารจัดการงานวิชาการ เนื่องจากเป็นปัจจัยที่จะสนับสนุน อำนวยความสะดวก เชื่อมโยงบุคคลให้ติดต่อสื่อสารทุกสถานที่และทุกเวลา

เทคโนโลยีสารสนเทศเหล่านี้ ได้แก่ ระบบอินเทอร์เน็ต ระบบอินทราเน็ต เว็บไซต์ขององค์กร ระบบฐานข้อมูล เครื่องคอมพิวเตอร์ สถานที่หรือเวทีเสมือน ให้บุคลากรได้พบปะกันแลกเปลี่ยนความรู้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิมล เดชะ, (2559) พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาครูผู้สอนให้มีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และเทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและเหมาะสมให้เพียงพอความต้องการของครูผู้สอนและนักเรียน มีการประเมินผลตามสภาพจริง ตลอดจนควรจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศภายในและกำหนดปฏิทินการดำเนินการนิเทศให้ชัดเจน

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารควรปรับปรุง ส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารควรปรับปรุง ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนำโปรแกรมสำเร็จรูปมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น โปรแกรมการสอนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของบริษัท LEARN EDUCATION

1.3 ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน สิ่งที่ต้องปรับปรุงคือ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำเอกสารหลักฐานในชั้นเรียนตามระเบียบการ วัดผล ประเมินผล และมีการสรุปรายงานผล การเรียนรู้ให้แก่ผู้ปกครองทราบ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษาและการส่งเสริมพัฒนาให้ครูผู้สอนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดตาม ประเมินผลและสรุปรายงานผลการดำเนินงานวิจัยทางการศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวม ประมวลผล เก็บรักษา และเผยแพร่ข้อมูล ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2552). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กนกวรรณ สุภาราญ. (2563). [สืบค้นเมื่อ 6 มิถุนายน 2563]. *ทักษะครูกับการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ยุคใหม่* เข้าถึงได้จาก <https://www.educathai.com/knowledge/articles/372>
- บุญชม ศรีสะอาด, (2560).*การวิจัยเบื้องต้น*: พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์:
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ยุทธนา วงศ์ใหญ่. (2552). *การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 3*. (สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง).
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2552). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*: (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: นำศิลป์โฆษณา.

รุ่งนภา จินตามล. (2556). การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์).

Aikens, J.D., & Catalano, J.T. (1994). Legal, Ethical, and Political issue in nursing Philadelphia; F.A.Davis.

Faber, C. F. (1970). *Elementary school administration*. New York : Holt Rinehart and Winston.

Chan, S.C.H. and Mak, W.M. (2014). Transformational leadership, pride in being a follower of the leader and organizational commitment. *Leadership & Organization Development Journal*, Vol. 35 Iss: 8, pp.674 – 690